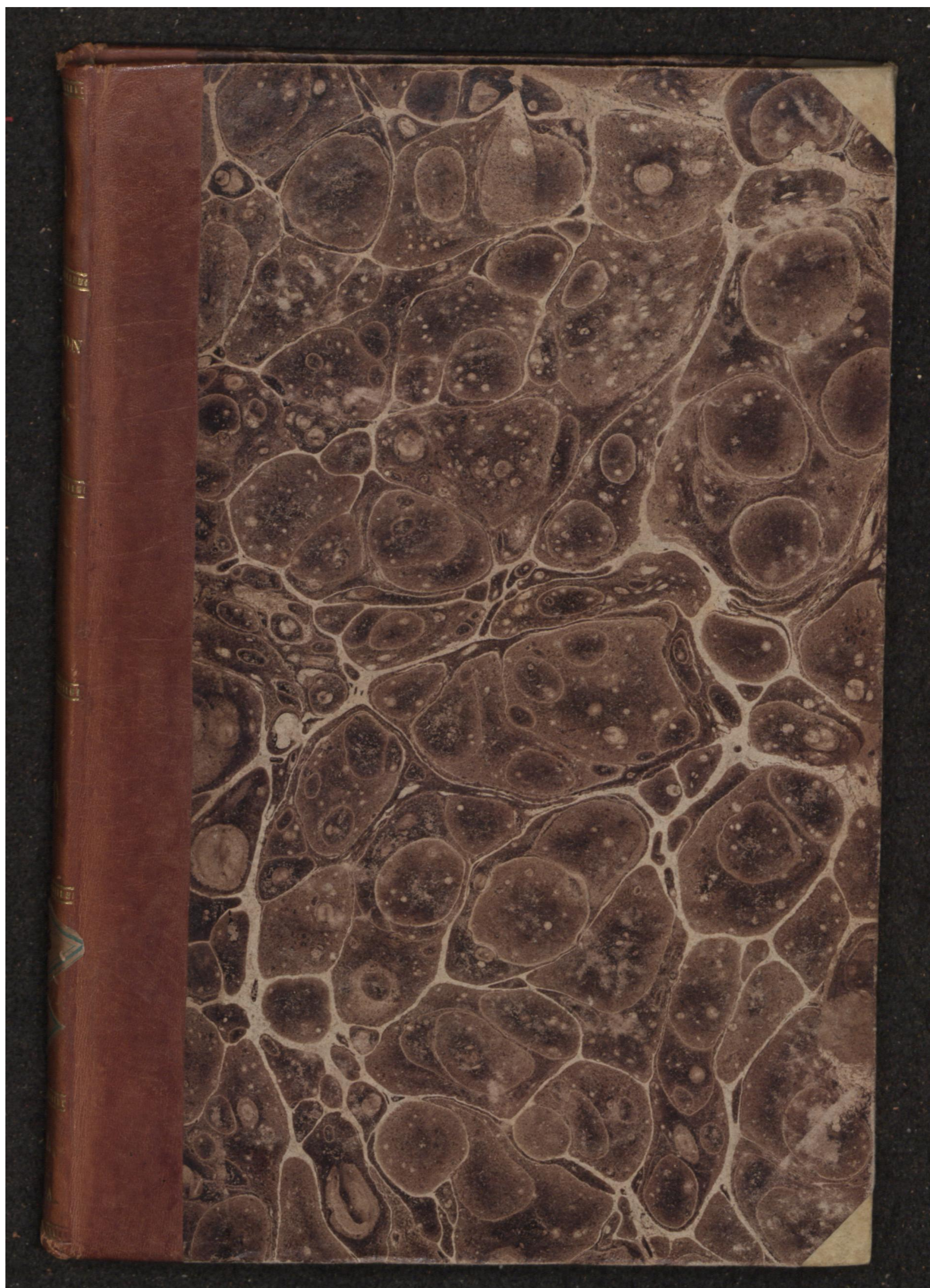
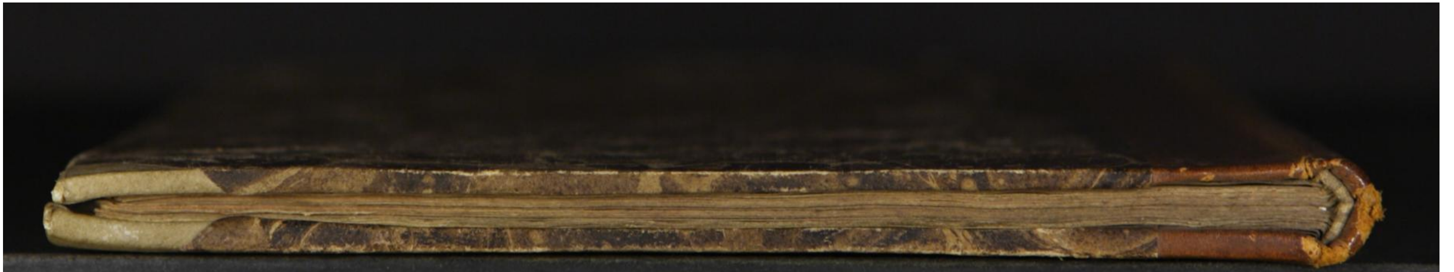

VII
POMPO
MELA
10
K 6
10
S. L.
ET A

POMPONIVS MELA.

Hermolai Barbari in Pomponiũ Melam ad Alexandrum Sextum pontificem maximum:
Præfatio.

DCcum Pomponii Melæ cõterranei tui princeps maxime libellum aureũ: cuius lectio: ut nostri: ad hunc diẽ usq; adeo mẽdosa ferebat᷑: ut nec agnoscere auctorem suum posset: nec agnosci. Trecenta in eo: quæ manabãt ulcera uel cicatrice: uel splenio conteximus. Illud omnino paucissimis demptis assecuti: ut se maiestati tuæ nõ barbara & hispaniẽsi facie: sed latina & hispana representare possit. Hoc ipsum in Seneca: & Quintiliano: & Columella præstitimus q̃dem locis aliquot per transitũ & iter cæteros. Verũ de iis quoq; plura mihi differendũ foret secretius opere dicato: ne inter hanc quasi turbam emẽdationum luculentissima tuorũ: ita dicam municipũ atq; ciuium monumenta negligentius haberi uiderentur. Sed auocant nos maiora quædam studia: urgemusq; nostrum illud uetus omnes Aristotelis libros in latinum uertẽdi exponendiq; propositum. Quod si ad exitum perduxero: nam bona eius pars iam pridem peracta est: nõ dubito futurum qui de reliquo in litteris labore gratia mihi fiat. Nã Dioscorides cũ nostro corollario propediem exiturus ẽ. Vale.

Pomponii Melæ Coſmographi de
ſitu orbis liber primus.

Procemium.

RBIS Situm dicere aggredior impeditum opus & facundiæ minime capax. Cõſtat enĩ fere gentium locorũq; nominibus: & eorũ perplexo ſatis ordine: quem perſequi longa eſt magis q̃ benigna materia. Verum aſpici tamen cognoſciq; digniſſimum: & quod ſi non ope inge nii orantis: at ipſa ſui contemplatione prætium operæ at tendẽtium abſoluat. Dicam autem alias plura & exactius. Nunc autem ut quæq; erũt clariſſima & ſtrictim: ac primo q̃dem q̃ ſit forma totius: quæ maximæ partes: quo ſingulæ modo ſint: utq; habitentur expediam. Deinde rurſus oras omnium & littora ut intra extraq; ſunt: atq; ut ea ſubit ac circumluit pelagus: additis quæ in natura regionũ incola rumq; memoranda ſunt. Id quo facilius ſciri poſſit atq; ac cipi: paulo altius ſumma repetetur.

Mundi in quattuor partes diuiſio.

Mne igitur hoc quicquid eſt: cui mundi cœlique nomen indidimus: unum ideſt: & uno ambitu ſe cunctaque amplectitur: partibus differt. Vnde ſol oritur: oriens nuncupatur: aut ortus: quo demergitur: occidens uel occaſus: qua decurrit: meridies. Ab aduerſa partes: ſeptentrio. Huic medio terra ſublimis cingitur un diq; mari: eademq; in duo latera: quæ hemiſphæria nomi nantur: ab oriente diuiſa ad occaſum zonis quinq; diſtin

guitur. mediã æstus infestat: frigus ultimas. Reliquæ habi-
tabiles paria agunt anni tempora: uerũ nõ pariter. Antich
thones alterã: nos alterã ĩcolimus. Illius situs ob ardorẽ in
tercedentis plagæ incognitus: huius dicendus est. Hæc er-
go abortu porrecta ad occasum: & quia sic iacet aliquãto q̃
ubi latissima ẽ: longior ambit̃ omnis oceano: quattuorq;
ex eo maria recipit. Vnum ab septentrione: a meridie duo
quartũ ab occasu. Suis locis illa referentur. Hoc primũ an
gustũ nec amplius decẽ milibus passuũ patens terras aperit
atq; intrat. Tũ longe lateq; diffusum abigit uaste cædentia
littora: iisdẽque ex diuerso prope coeũtibus adeo ĩ arctum
agit̃: ut minus mille passibus pateat. Inde se rursus: sed mo
dice admodum laxat: rursusq; ẽt quã fuit: arctius exit ĩ spa-
tiũ. Quo cũ est acceptũ ĩgens iterum & magno & paludi
cæterũ exiguo ore cõiungit̃. Id oẽ qua uenit: quaq; dispgi-
tur: uno uocabulo nostrũ mare dicit̃. Angustias ĩtroitũq;:
uenientis nos fretũ: græci porthmon appellãt. Qua dif-
fundit alia aliis locis cognomĩa acceptat. Vbi primũ se co-
arctat: hellespontus uocat̃. Propontis ubi expãdit: Vbi ite
rũ pressit: thracius bosphorus. Vbi iterũ effundit: pontus.
Euxinus. Qua paludi cõmittit̃: cimmerius bosphorus. pa
lus ipsa mæotis. Hoc mari & duobus ĩclytis amnibus. Ta
nai & Nilo in tres partes uniuersum diuidit̃. Tanais a se-
ptẽtrione ad meridiẽ uergẽs ĩ mediã fere mæotidã defluit
& ex diuerso Nilus ĩ pelagus. Quod terrarum iacet a freto
ad ea flumina ab altero latere Africam uocamus: ab altero
Europẽ: ad Nilũ africã: ad Tanaĩ Europẽ. Vltra qcqd est

Asia est. Tribus hanc e ptibus tangit oceanus ita noibus ut locis differens. Eous ab oriente. a meridie idicus. a septen trione scythicus. Ipsa igenti ac ppetua fronte uersa ad ori entē tantū ibi se i latitudinem effundit: quantū Europe & africa. & quod iter ambas pelagus imissum est. Inde cū ali quatenus solida processit ex illo oceano quē idicū dixim9 arabicū mare & persicū: ex scythico caspiū recipit: & ideo qua recipit angustior. Rursus expanditur & fit tā lata quā fuerat. Deinde cum iam in suum finem aliarumque terra rum confinia deuenit. media nostris æquoribus excipitur reliqua altero cornu pergit ad Nilū: altero ad Tanain. Ora eius cum alueo Nili amnis ripis descendit i pelagus: & diu sicut illud incedit. Ita sua littora porrigit. Deide fit uenien ti obuiam: & primum se ingenti ambitu incuruat. Post se ingenti fronte ad hellesponticum fretum extendit: ab eo iterum obliquat ad bosphorum. Iterumque ad ponticum latus curua aditum mæotidos transuerso margine attigit. Ipsa gremio ad Tanain usque complexa fit ripa: qua Ta nais est. In ea primos hominum accipimus ab oriente. In dos & Seres & Scytas. Seres media ferme eoæ partis ico lunt. Indi ultima. ambo late patentes: neque in hoc tantū pelagus effusi. Spectant eni ēt meridiem. Indi: oraque in dici maris: nisi qp æstus inhabitabilem efficiunt: diu con tinuis gentibus occupant. Spectant & septētrionē Scythæ ac littus scythicū. Nisi unde frigoribus arcentur: usque ad caspiū sinum possident. Indis proxima est ariacne. Deide aria & gedrosis & persis ad sinū psicū. Hūc populi psarū

ambiunt. Illũ alerũ arabes. Ab iis: quod in africam restat: ætiopum est. Illic caspiani scytis proximi sinum caspium cingunt. Vltra amazones: ultraq; eas hyperborei esse memorantur. Interiora terrarũ multæ uariæq; gentes habitãt gandari: & paricani: & bactri. susiani pharmacotrophi. bomarei. coamani. rophanes. dahæ. Super scytas scytharũq; deserta: ac super caspium sinũ Comari. Massegetæ. Cadusi Hircani. Hiberi: Super Amazonas & Hyperboreos Cimmerii. Scythæ. Eniochoe. Georgi. Moschi. Corsitæ. Phoristæ. Riphaces. atque ubi in nostra maria tractus excedit. Mari. Antibarani: & notiora iam nomina Medi. Armenii. Comageni. Murrani. Vegeti. Cappadoces. Gallogræci. Lycaões. Phryges. Persæ. Isauri. Lydi. Syro cilices. Rursus ex iis: quæ meridiem spectant: eædemque gentes interiora littora usque ad sinum persicum. Sup hunc sunt Parthi & Assyrii. Super illum alterum Babylonii. Et super Aetiopias ægypti ripis Nili amnis & mari proximi iidem Aegiptii possident. Deinde arabia angusta fronte sequentia littora attingit. Ab ea usque ad flexum illũ: quem supra rettulimus. Syria. & in ipso flexu Cilicia. extra autẽ Lycia & Pamphilia. Caria. Ionia. Aeoliis. Troas usque ad Hellespontum. Ab eo bithyni sunt ad thracium bosphorũ. Circa pontũ aliquot populi alio alioq; fine. oẽs uno noĩe põtici dicunť: ad lacũ Mæotici: ad tanain Sauromatæ.

Summa Europæ descriptio.

Vropa terminos habet ab oriẽte Tanain & meotida & põtũ: a meridie reliq̃ nostri maris ab occi

dente Athlanticum: a septentrione britanicum oceanum. Ora eius forma littorũ Tanai ad hellespontum: qua ripa est dictamnis: qua flexum paludis ad ponticum redigit. Q ua propontidi & hellesponto latere adiacet: contrariis littoribus Asiæ non opposita modo: uerũ etiã similis est. Inde ad fretum nunc uaste retracta: nunc prominens tres maximos sinus efficit: totidemq; in altum se magnis fron tibus euehit. Extra fretum ad occidẽtem inæqualis admo- dum præcipue media quæ procurrit ad septẽtrionem: nisi ubi semel iterumq; grandi recessu abducitur: pene ut di- recto limite extenta est. Mare: qđ primo sinu accipit Aege um dicitur. Q uod sequenti in ore Ionium. Adriaticũ inte rius. Q uod ultimo nos tuscum: quod graii Tyrrhenũ per hibent. Gentium prima est Scythia alia quã dicta ẽ: a Ta- nai media ferme pontici lateris. Hinc in ægei partẽ con- tinens thraciæ ac macedoniæ adiungit᷑. Tum græcia ꝓmi net: Aegeũq; ab Ionio mari dirimit. Adriatici latus Illyris occupat. Inter ipsum adriaticum & tuscũ Italia ꝓcurrit. In tusco intimo gallia est. Vltra hispania ẽ: hæc ĩ occidentem deniq; ẽt ad septentrionẽ diuersis frontibus uergit. Deíde rursus gallia est longe & a nostris littoribus hucusq; ꝓmis- sa. Ab ea Germani. ad Sarmatas porriguntur. Illi ad Asiã. Hæc de Europa.

Frica ab oriẽtis pte Nilo terminata: pelago a cæ- teris: breuior ẽ qdẽ q̃ Europa: qa nec usq̃ Asiæ & nõ totis huius littorib9 obtendit᷑. Lõgior tñ ipsa q̃ latior: & qua ad fluuiũ attĩgit᷑ latissima. Vtq; íde ꝓcedit.

ita media præcipue in iuga exurgens pergit i curua ad oc-
casum: fastigiatque se molliter: & ideo ex spacio paulatim
adductor. Vbi finitur: ibi maxime angusta est. Q uantum
incolitur eximiæ fertilis. Verũ ꝙ plæraqꝫ eius iculta: & aut
harenis sterilibus obducta: aut obsitim cœli terrarũque de
serta sunt: aut ifestantur multo ac malefico genere anima-
liũ: uasta est magis quã frequens. Mare quo cingit̃ a septẽ-
trione libycũ. a meridie æthiopicũ. ab occidente atlanticũ
dicimus. Ab ea parte: quæ libyco adiacet: ꝓxima nilo ꝓui-
cia: quã Cyrenas uocant. Deide cui totius regionis uocabu
lo cognomen iditũ est. Africa. Cætera Numidæ & mauri
tenent. Sed maurim atlanticũ pelagus expositi. Vltra Ni-
gritæ sunt & pharusii: usqꝫ ad æthiopas. Hi & reliqua hu-
ius & totum latus: quod meridiẽ spectat: usqꝫ i Asiæ confi-
nia possident. At super ea quæ libyco mari abluunt̃ libyes
ægyptii sunt: & Leucoæthiopes & natio frequens multi-
plexqꝫ getuli. Deide late uocat regio perpetuo tractu inha
bitabilis. Tum primos ab oriẽte garamantas: post augilas
& troglodytas & ultimos ad occasum atlantas audimus.
Intra si credere libet: uix iã hoies magisqꝫ semiferi ægypa-
nes & blẽmyæ & gamphasantes & satyri sine tectis passim
ac sedibus uagi habent potius terras: q̃ habitẽt. Hæc sum-
ma nostri orbis: hæ maxime ptes. hæ formæ gentesqꝫ par
tium. Nunc exactius oras situsqꝫ dicturo ide est cõmodis-
simũ icipere: unde terras nostrũ pelagus ingredit̃. Et ab iis
potissimũ: quæ in fluenti dextera sunt. Deide stringere lit-
tora ordine: quo iacẽt pagratisqꝫ oibus: q̃ mare attingunt
legere

legere ēt illa: quæ cingit oceanus: donec cursus īcepti ope-
ris intra extraq; circūuectus orbē illuc: unde cæpit redeat.

Particularis Aphricæ descriptio.

DIctum est atlanticū eē oceanū: q terras ab occidē
te cōtingeret. hic in nostrū mare ꝑgentibus læua
hispania. Mauritania dextera est. Primæ ꝑtes illæ
Europæ hæ africæ. Eius oræ finis mulucha: caput atq; exor
diū ē ꝓmontoriū: quod græci āpleusian: afri aliter sed idē
significante uocabulo appellant. In eo ē specus Herculi sa
cer & ultra specū Tinge oppidū ꝑuetus ab Anteo: ut ferūt
cōditum. Extat rei signū parma elephantino tergore exe-
cto ingens: & ob magnitudinem nulli nunc usuro habilis:
quam locorū accolæ ab illo gestatā ꝓ uero habent tradūtq;
& inde eximie colūt. Deinde est mons præaltus ei: quē ex
aduerso hispania attollit obiectus: hunc abylā: illū calpen
uocāt colūnas Herculis utrūq;. Addit fama nois fabulam
Herculē ipsum iūctos olim ꝑpetuo iugo diremisse colles:
atq; ita exclusum antea mole montiū oceanū: ad quæ nūc
inūdat: admissū. Hic iā mare latius fundit᷑: sūmotasq; ua-
stius terras magno īpetu īflectit. Cæterū regio ignobilis: &
uix qcq̄ illustre sortita ꝑuis oppidis habitat᷑: parua flumia
emittit: solo q̄ uiris melior: & segnitie gentis obscura. Ex
iis tamen: quæ cōmemorare nō piget. Montes sunt alti: q
continenter & quasi de industria in ordinem expositi ob
numerum septē ob similitudinem fratres uocantur. Tam
uada fluuius: & rusigada & siga paruæ urbes: & portus: cui
magno est cognomē ob spatiū. Mulucha ille: quē diximus

amnis est īgentium olim regnorū terminus Bocchi Iugur thæq;. Ab eo Numidia ad ripas exposita fluminis Ampsa gæ spacio qdem q̄ Mauritania angustior ē. Verū & culta magis & ditior. Vrbiū: quas habet maxiæ sunt Cyrtha ꝓcul a mari: nunc Sittianorū colonia: quondā regū domus Iubæ & Siphacis: cum foret opulentissima. Iol ad mare ali quando ignobilis. Nunc qa Iubæ regia fuit: & ꝙ Cæsar ea uocitat̃ illustris. Citra hāc: nam ī medio ferme littore sita est. Cartēna & Arsenaria sunt oppida & ampsa castellū & laturus sinus & sardabale fluuius ultra monumentū cōmu ne regiæ gentis. Deīde Icosiū & uthisia urbes effluentes in ter eas Ancus & Nabar: aliaq; quæ taceri nullū rerū famæ ue dispendiū est. Interius & longe satis a littore: si fidē res capit: mirū admodū spinæ pisciū: muricū ostreorūq; fragmenta: saxa attrita uti solēt fluctibus & nō differētia. mari nis īfixæ cautibus anchoræ. Alia & huiusmodi signa atque uestigia effusi olim usq; ad ea loca pelagi ī cāpis nihil alēti bus esse īueniriq; narrant̃. Regio quæ seqt̃ a ꝓmontorio Metagonio ad aras philenorū ꝓprie nomen Africæ usurpat. In ea sunt oppida Hipporeius & Rusicade & Tabraca. Deīde tria ꝓmōtoria: cādidū. Apollinis. Mercurii: uaste ꝓiecta ī altū duos grādes sinus efficiunt hipponēsem uocāt ꝓximū ab hipponediarryto: qđ littori eius appositū ē. In altero sunt castra lælia: castra cornelia. flumen Bragada. Vtica & Carthago: ambæ inclytæ: ambæ a phœnicibus conditæ. Illa fato Catonis insignis. Hæc suo nunc populi romāi colonia: olim īperii eius ptinax æmula. Iam qdem

iterũ opulẽta: ẽt nunc tã priorũ excidio rerũ q̃ ope præsen/tium clarior Hadrumẽtum. Leptis. Clupea. Abrotonum: Taphiæ. Neapolis hinc ad syrti adiacent: ut iter ignobilia celeberrimæ Syrti sinus est cẽtũ fere milia passuũ: qua ma/re accipit patẽs; trecẽta: qua cingit̃. Verũ iportuosus atque atrox: & ob uadorũ frequentiũ breuia magisq; ẽt ob alter nos motus pelagi affluentis & refluentis ifestus. Super hũc ingens palus amnem Tritona recipit. ipsa Tritonis. Vnde & Mineruæ cognomen inditum est: ut incolæ arbitrantur ibi genitæ. faciuntq; ei fabulæ aliquam fidem: q̃ quem ña talem eius putant: ludicris uirginum iter se decertantium celebrãt. Vltra est Oea oppidum & Cinyps fluuius p uber/rima arua decidens. Tũ leptis altera & syrtis nomine atq; ĩgenio par priori. Cæterum altero fere spatio qua dehiscit quaque flexum agit amplior. Eius ꝓmontoriũ est Borion ab eoq; ĩcipiens ora: quã Lotophagi tenuisse dicuntur usq; ad phycunta: & id ꝓmontoriũ ẽ iportuoso littore ptinax Aræ ipse nomen ex philenis fratribus traxere: qui contra cyrenicos missi Carthagine ad dirimẽdum cõditione bel/lum diu iã de finibus & cũ magnis amborũ cladibus gestũ Postquã ĩ eo qđ cõuenerat nõ manebat̃: ut ibi legati cõcur rerant certo tẽpore utrinq; dimissi ibi termini statuerẽtur: pacti de ĩtegro ut qcqd citra eẽt popularibus cederet. Mirũ & memoria dignissimũ facinus hic se uiuos obrui ptule/rũt. Inde ad catabatmõ cyrenaica ꝓuicia ẽ: ĩ eaq; sũt Ham monis oraculũ fidei ĩclytæ: & frons quẽ solis appellant & rupes qdã austro sacra. Hæc cũ hominũ manu attingitur:

ille imodicus exurgit: harenasq; quasi maria agens sic sæ-
uit: ut æquor fluctib9 fons media nocte feruet: mos & pau
latim tepescens fit luce frigidus: tunc ut sol surgit ita frigi-
dior: subinde p meridiē maxīe riget: Sumit deīde tepores
iterū & prima nocte calidus: atq; ut illa pcedit: ita calidior
rursus cū est media pferuet. In littora pmōtoria sūt zephy
rion: & naustathmos: portus paretonius. Vrbes Hesperia
Apollonia. Ptolemais. Arsinoe. atq; unde terris nomē est
ipsa Cyrene: Catabathmos uallis deuexa in ægyptum finit
aphricā. Ore sic habitant ad nostrū maxime ritū moratis
cultoribus: nisi q quidam linguis differunt: & cultu deorū
quos patrios seruant: ac patrio more uenerantur. Proximis
nullæ quidem urbes stant: tamen domicilia sunt: quæ Ma-
palia appellantur: uictus asper & mundiciis carens. Primo
res sagis uelant: uulgus bestiarū pecudūq; pellibus: humi
quies epulæq; capiunt. Vasa ligno fiunt aut cortice: potus
est lac succusq; baccarū: cibus est caro plurimū ferina. Nā
gregibus qa id solū optimū est: quoad pōt pcit. Interiores
ēt in cultius: sequunt uagi pecora: utq; a pabulo ducta sūt:
ita se ac tuguria sua promouent atq; ubi dies deficit: ibi no
ctem agūt: quāq̄ i familias passim & sine lege dipsi: nihil i
cōmune consultant: tamen quia singulis aliquot simul cō
iuges: & plures ob id liberi agnatiq; sunt nusquā pauci. Ex
his q ultra deserta esse memorant. Atlātes solem execran-
tur: & dum oritur & dum occidit ut ipsis agrisq; pestiferū.
Nomina singuli non habent: non uescuntur animalibus
neq; illis inqete qualia cæteris mortalibus uisere dat. Tro

glodytæ nullarum opum domini strident magis q̃ loquũ tur: specus subeunt aluntur q; serpentibus. Apud garaman/ tas ēt armenta sunt ea: quæ obliqua ceruice pascunt᷑. Nam pronis directa in humũ cornua officiunt. Nulli certa uxor est. Ex his q tam confuso parentum coitu passim incerti q; nascuntur: quos ꝓ suis colant: formæ similitudine agno/ scunt. Augilæ manes tantũ deos putant: p eos deierãt: eos ut oracula cõsulũt: præcati q; quæ uolũt: ubi tumulis ĩcubue re: ꝓ responsis ferũt somnia. Fœminis eorũ solẽne est no cte: qua nubunt: omniũ stupro patere: q cũ munere adue/ nerint: & tũ cũ plurimis cõcubuisse maximũ decus: in reli/ quũ pudicitia ĩsignis est. Nudi sunt Gamphasantes: armo rũ q; oĩum ignari: nec uitare sciunt tela nec iacere: ideoque obuios fugiũt: ne q; aliorũ q̃ qbus idem ĩgenii ẽ: aut cõgres sus aut colloqa patiunt᷑. Blẽmys capita absunt: uultus ĩ pe/ ctore est. Satyris præter effigiẽ nihil humani. Aegypanũ quæ celebrat᷑ ea forma est. Hæc de Aphrica.

Asiæ descriptio particularis.

Syæ prima pars ægyptus ĩter catabathmõ & ara bas ab hoc littore penit⁹ ĩmissa donec æthiopiã dorso cõtingat. ad meridiẽ refugit terra expers imbriũ mire tñ fertilis: & hominũ aliorũ q; aĩaliũ pfœcun da generatrix. Nilus efficit amniũ ĩ nostrorũ mare pmean tiũ maximus. Hic ex desertis africæ missus nec stati nauiga ri facilis: nec stati nilus ẽ: & cũ diu simplex sæuus q; descen dit: circa Meroen late patentẽ ĩsulã in æthiopiã diffundit᷑: altera q; ex parte astaboras altera astapus dictus est: ubi rur

ſus coit: ibi nomen hoc capit. Inde parti aſper ptim naui-
gia patiẽs in ĩmanẽ lacũ deuenit: ex quo præcipiti impetu
egreſſus & Tachẽpſo alterã inſulam amplexus uſq; ad ele-
phantidẽ urbẽ ægyptiam atrox adhuc feruenſq; decurrit.
Tum demũ placidior: & iã pene nauigabilis: primũ iuxta
certas orũ oppidũ triplex eſſe ĩcipit. Deĩde iterumq; diui-
ſus ad Delta & ad Metilin it p omnẽ ægyptum uagus atq;
diſperſus: ſeptẽq; ĩ oras es ſcidẽs ſingulis tamẽ grãdis euol
uitur. Non pererrat aũt tantũ eam: ſed æſtiuo ſydere exun
dans ẽt irrigat: adeo efficacibus aquis ad generandũ alen-
dumq; ut præter id ꝙ ſcatet piſcibus: ꝙ hippopotamos cro
codiloſque uaſtas belluas gignit: glebis ẽt ĩfundat animas
ex ipſaque humo uitalia effingat: hoc eo mãifeſtũ ẽ ꝙ ubi
ſedauit diluuia: ac ſe ſibi reddidit: per humẽtes cãpos quæ
dam nondum pfecta animalia: ſed tum primum accipien
tia ſpiritum: & ex parte iam formata: ex parte adhuc terrea
uiſuntur. Creſcit porro: ſiue ꝙ ſolute magnis æſtibus niues
ex immanibus æthiopiæ iugis largius quã ripis accipi que-
ant defluunt: ſiue ꝙ ſol hyeme terris propior: & ob id fon
tem eius minuens tunc altius abit: ſinitque integrum: & ut
eſt pleniſſimus ſurgere: ſiue ꝙ p ea tempora flãtes etheſiæ
aut actas a ſeptẽtrione ĩ meridiẽ nubes ſup principia eius
ĩbre precipitãt: aut uenienti obuiæ aduerſo ſpiritu curſum
deſcendentis impediunt: aut harenis: quas cum fluctibus
littori applicant: hoſtia obducunt fitq; maior uel ꝙ nihil
ex ſemet amittit: uel ꝙ pluſq̃ ſolet accipit uel ꝙ minus quã
debet emittit: ꝙ ſi ẽ alter orbis ſuntq; oppoſiti nobis a me

ridie Antichthones: ne illud qdem a uero nimium abscesserit: in illis terris ortum amnē: ubi subter maria cæco alueo penetrauerit: in nostris rursus emergere: & hac re solstitio accrescere: ꝙ tum hyems sit: unde oritur. Alia quoqꝫ in his terris mira sunt. In quodam lacu chemnis īsula lucos siluasqꝫ & Apollinis grande sustinens templum natat: & quocūqꝫ uenti agunt pellitur. Pyramides tricenum pedum lapidibus extructæ: quarū maxima: tres nāqꝫ sunt: quattuor fere soli iugera: quæ sedem occupat totidem in altitudinem erigitur. Moeris aliquando campus nunc lacus uiginti milia passuum in circuitu patens: altior q̄ ad nauigandū magnis onustisqꝫ nauibus satis ē. Psammetichi opus labirynthus domos mille & regias duodecim ꝑpetuo parietis ambitu amplexus marmore extructus ac tectus unum in se descensum habet. Intus pene īnumerabiles uias multis ambagibus huc & illuc remeantibus: sed continuo anfractu & sæpe reuocatis porticibus ancipites qbus subinde alium super alios orbem agentibus & subinde tantum redeunte flexu quantū ꝓcesserat: magno & inexplicabili tamen errore ꝑplexus est. Cultores regionū multo aliter a cæteris agunt. Mortuos fimo obliti plāgunt: nec cremare aut fodere fas putant: uerū arte medicatos intra penetralia collocāt. Suis litteris ꝑuerse utunť: lutum īter manus farinā calcibus subigunt. Forū ac negocia fœmininæ: uiri pēsa ac domos curant onera illæ humeris. Hi capitibus accipiūt parentes cū egēt illis necesse ē: his librū est alere: cibos palā & extra sua tecta capiūt: obscœna intimis ædiū reddūt: colūt effigies

multorum animaliũ atq; ipſa magis animalia ſed alii alia:
adeo ut quædam eorum ẽt per imprudẽtiam interemiſſe
capitale ſit: & ubi morbo aut forte extincta ſint: ſepelire ac
lugere ſolenne ſit. Apis populorum omnium numen eſt:
Bos niger certis maculis inſignis: & cauda linguaq; diſſi/
milis aliorũ: raro naſcit̃ nec coitu pecoris: ut aiunt: ſed di/
uinitus & cœleſti igne conceptus: dieſq; quo gignit̃ genti
maxime feſtus eſt. Ipſi uetuſtiſſimi: ut prædicant: hominũ
trecentos & triginta reges ante Amaſim: & ſupra tredecim
milium annorum ætates certis annalibus referunt: man/
datumq; litteris ſeruãt: dum ægyptii ſunt quater curſus ſu/
os uertiſſe ſydera: ac ſolem bis iam occidiſſe: unde nũc ori
tur: uiginti milia urbiũ Amaſi regnante habitarunt: & nũc
multas habitant. Earum clariſſimæ procul a mari. Says.
Memphys. Syene. Bubaſtis. Elephantin. & Thebæ utiq;:
ut Homero dictum eſt cẽtum portas: ſiue ut alii aiunt: cen
tum aulas habẽt: totidem olim principũ domos: ſolitaſq;
ſingulas ubi negociorum exegerat. dena armatorum milia
effundere. In littore Alexandria Africæ contermina. Pelu/
ſium arabiæ ipſas oras ſecat. Canopicum. Volbiticum. Se/
ueniticum. Pathmiticum. Mendeſiũ. Taniticum. Peluſia/
cum nili hoſtia.

Rabia hinc ad rubrum mare ptinet: ſed illic ma/
gis læta & ditior: thure atq; odoribus abũdat. hic
niſi qua Caſio mõte attollit̃: plana & ſterilis por
tum admittit Azotũ ſuarũ merciũ ẽporiũ. Qua ĩ altũ abit
adeo edita ut ex ſũmo uertice a q̃rta uigilia ortũ ſolis oñdat

Syria

Yria late littora tenet terrasque ēt latius ītrorsus aliis aliisq; nūcupata noībus: nā & cœle dicit'. & mesopotamia & damascene & adiabene & babylonia & iudea & sophone: Hinc palestina ē q̄ tāgit arabas cū phœnice & ubi se ciciliæ cōmittit. Antiochia olī ac diu potēs. Sed cū eā regno Semiramis tenuit lōge potentissima. opibus certe eius īsignia multa sunt: duo maxīe excellūt cōstituta urbs miræ magnitudinis babylon. ac siccis olī regionibus Euphrates & Tygris īmissi. Cæterū ī palæstina ē īgens & munita admodū Gaza: sic Persæ ærariū uocant & īde nomē est: q; cū Cambyses armis ægyptū peteret: huc belli & opes & pecuniam ītulerat. Est non minor Ascalon. Est Iope ante diluuium: ut ferunt cōdita ubi Cephea regnasse eo signo accolæ affirmant: q; titulū eius fratrisq; hpineis: ueteres quædā aræ cū religione plurima retinent: qn ēt rei celebratæ carminibus ac fabulis seruatæq; a Perseo Andromedæ clarum uestigium belluæ marinæ ossa immania ostentant.

Hœnicen illustrauere phœnices solers hīum genus & ad belli pacisq; munia eximium: litteras & litterarū opas aliasq; ēt artes maria nauibus adire. classe cōfligere īperitare gētibus regnū præliūq; cōmēti In ea est Tyros aliquando īsula nunc annexa terris deficit q; ab īpugnante quondam Alexandro iacta opera uici tenent ulteriora. Et adhuc opulenta Sidon antequā a persis caperet' maritimarū urbiū maxima. Ab ea ad ꝓmontoriū euprosopon duo sunt oppida Byblos & Botrys: ultra tria

fuerũt singulis iter se stadiis distantia: locus ex numero tri-
polis dicit᷑. Tum simyra castellũ: & urbs nõ obscura mara
thos. Inde iã nõ obliqua pelago: sed aduersa adiacẽs a ter-
ra grãdẽ sinũ i flexo tractu littoris accipit. populi dites cir-
cũsidẽt. situs efficit: qa regio fertilis crebris & nauigabilis
alueis fluminũ puia diuersas opes maris atq̃ terrarũ facili
cõmercio pmutat ac miscet. In eo prima ẽ reliqua ps syriæ
cui antiochiæ cognomẽ addit᷑: & i ora eius urbes Seleutia
Paltos. berytos. laudicea. arados. amnesq̃ inter eas eunt li
chos & hyppatos & orrontes. Tum mons amanus: & ab
eo statim myriãdros & cilices. At i recessu itimo locus
est magna aliquãdo discriminis fusorũ ab Alexãdro psarũ
fugientisq̃ Darii spectator ac testis. Nunc ne minima qdẽ
tunc igenti urbe celebris Issos fuit: & hac re sinus issicus di-
cit᷑ pcul ide Amanoides pmontoriũ iter pyramũ cydnũq̃
fluuios iacet. Pyramus isso prior mallon præterfluit. Cyd-
nus ultra p tarsum exit. Deide urbs ẽ oli arhodiis: argiuisq̃
post piratis Põpeio assignãte possessa. nunc põpeiopolis.
tunc Soloe. Iuxta ĩ puo tumulo Arati poetæ monumentũ
ideo referendũ: qa ignotũ quã ob cãm iacta in id saxa dis-
siliũt. Non lõge hic corycos oppidũ portu saloq̃ incingit᷑
angusto tergore continenti adnexũ. Supra specus est noĩe
Corycius singulari igenio ac supra q̃ ut describi facile pos-
sit: eximius. Grãdi nãq̃ hiatu patẽs mõtẽ littori appositũ
& decẽ stadiorũ cliuo satis arduũ ex sũmo stati uertice apit
Tunc alte demissus & quantũ demittit᷑ amplior uiret lucis
pubẽtibus undiq̃ & totũ se nemoroso laterũ orbe comple

ctit adeo mirificus ac pulcher: ut mẽtes accedentiũ primo aſpectu conſternat: ubi cõtẽplati durauere nõ ſaciat. Vnus in eum deſcenſus eſt anguſtus aſper quingẽtorum & mille paſſuum per amœnas umbras & opaca ſiluæ quiddam agreſte reſonantis riuis hinc atq; illinc fluitantibus. Vbi ad ima peruentum eſt: rurſus ſpecus alter aperitur ob alia dicẽdus. Terret ingredientes ſonitu cymbalorum diuinitus & magno fragore crepitantiũ. Deinde aliquandiu pſpicuus mox & quo magis ſubitur: obſcurior ducit auſos penitus altaq; quaſi cuniculo amittit. Ibi ĩgens amnis ingenti frõte ſe extollens tantummodo ſe oſtendit: & ubi magnũ ĩpetũ breui alueo traxit: iterũ demerſus abſcondit. Intra ſpaciũ eſt magis q̃ ut ꝓgredi qſquã auſit horribile & ideo ĩcognitum. Totus aũt ãguſtus & uere ſacer: habitariq; a diis & dignus & creditus: nihil non uenerabile & quaſi cum aliquo numine ſe oſtentat. Alius ultra ẽ: quẽ typhoneũ uocãt ore anguſto & multum: ut expti tradidere: preſſus & ob id aſſidua nocte ſuffuſus neq; unq̃ pſpici facilis: ſed qa aliquãdo cubile typhonis fuit: & qa nunc demiſſa ĩ ſe conſeſtĩ exanimat natura fabulaq; memorandus. Duo deĩde ꝓmontoria ſunt Sarpedon finis aliquãdo regni ſarpedonis: & quod ciliciã a pãphilia diſtinguit. anemuriũ: interq; ea Celenderis & natidos ſamiorũ colõiæ ſed celẽderis Sarpedoni ꝓpior. In pãphilia ẽ melas nauigabilis fluuius: oppidũ Sida & alter fluuius Eurymedõ. Magna apud eũ Cymonis atheniẽſiũ ducis aduerſus phœnicas & Perſas naualis pugna atque uictoria fuit. Mare: quo pugnatũ eſt: ex edito admodũ col

se ꝓspectat aspendos: quã argiui cõdiderant possedere fi-
nitimi: Deinde alii duo ualidissimi fluuii œstros & catara-
ctes: œstros nauigari facilis: hic qa se præcipitat ita dictus.
Inter eos Perga est oppidũ: & dianæ quã ab oppido pgeã
uocant tẽplum. Trans eosdẽ mons sardemisos & phaselis
a mopso cõdita finis pãphilæ. Lycia cõtinuo cognomĩata
a Lyco rege pandionis filio: atq; ut ferunt: ĩfestata oli chy
meræ ignibus Sydæ portu & tauri ꝓmontorio grandẽ si-
nũ claudit. Taurus ipse ab eois littoribus exurgens uaste sa
tis attollit̃. Deĩde dextro latere ad septẽtrionẽ: sinistro ad
meridiem uersus it ĩ occidẽtem rectus & ꝑpetuo iugo: ma-
gnarũq; gẽtiũ qua dorsum agit: terminus: ubi terras diri-
mit: exit in pelagus. Idẽ aũt & totus ut dictus est: dicitur ẽt
qua spectat oriẽtem. Deĩde hæmodes & caucasus & paro-
pamisus. Tum caspiæ pilæ. Niphates & armeniæ pilæ: &
ubi iam nostra maria cõtigit taurus iterũ. Post eius ꝓmon
toriũ flumẽ est lymira: & eodẽ nomine ciuitas: atq; ut mul
ta oppida sic præter patarã nõ illustria. Illã nobilẽ facit de
lubrũ Apollinis quondã opibus & oraculi fide delphico si
mile. Vltra est xanthus flumẽ & xanthos oppidũ: mõs cra-
gus: & quæ lyciã finit urbs telmisos. Caria seqt̃ habitat̃ ĩ-
certæ originis. Alii ĩdigenas: sunt q pelasgos: qdã cretã exi
stimant: genus usq; eo quondã armorũ pugnæq; amãs: ut
aliena ẽt bella mercede agerẽt: hic castella aliquot sũt. De-
inde ꝓmõtoria duo pedalion & Crya & secũdũ calbin am
nem caunus oppidũ ualitudine habitantiũ ĩfame. Inde ad
alicarnasson hæc adiacẽt rhodiorum aliquot coloniæ por

tus duo gelos: & cui ex urbe: quã amplectit̃ thissamissa co-
gnomen est. Inter eos oppidũ larumna & pandion collis
in mare emissus: tum tres ex ordine sinus Tymnias. Sche-
nus. Bubessus. Tymniæ ꝓmontorium Aphrodisium est.
Schenus ambit hylam. Bubessus cynotũ. Gnidus in cornu
pene isulæ. Interqꝫ eã & ceranicum sinu i recessu posita eu
thenæ. Alicarnassos argiuorũ colonia ẽ & cur memorãda
sit præter conditores: mausoleum efficit regis mausoli mo
n umentũ unũ de miraculis septem artemisiæ opus. Trans
alicarnasson illa sunt littus leuca. urbes mindus. Aryanda.
Neapolis sinus iasius & basilicus. In iaso ẽ Bargylos. Post
basilicũ ionia aliquot se ambagibus sinuat & primũ a pos-
sideo ꝓmontorio iflexũ ichoans cingit oraculũ Apollinis
dictũ olim Branchidæ nunc didymi. Miletũ urbẽ quondã
ioniæ totius belli pacisqꝫ artibus principẽ patriã Thaletis
astrologi & Timothei musici & Anaximandri phisici alio
rũqꝫ ciuium iclytis igeniis merito iclytã: utcũqꝫ Ioniam uo
cant urbẽ. hyppin amnis mæandri exitũ. Latinũ mõtem
endymionis a luna: ut ferũt: adamati fabula nobilẽ. Deide
rursus iflexa cigit urbẽ prienẽ & gesi fluminis ostiũ: moxqꝫ
ut maiore circuitu: ita plura cõplectit̃. Ibi est Panioniũ sa
cra regio: & ob id eo nomine appellata: ꝙ eam cõmuniter
Iones colunt ibi a fugitiuis: ut aiũt cõdita: nomẽ famæ an-
nuit phygela. Ibi ephesus & dianæ clarissimum templum:
quod Amazones asia potitæ consecrasse tradunt̃: Ibi cay-
stros amnis. Ibi lebedos: clariqꝫ Apollinis fanũ: quod mã-
to tiresiæ filia fugiens uictores thebanorum. Epigonos &

colophon quā. Mopsus eiusdē mātos filius statuit: ad ꝓ- montoriū: quo sinus claudit᷑: qđ altera pte aliū: quē smyr næum uocāt: efficit: angustisq; ceruicibus reliqua extendit in latius abit in peninsulæ faciē sup angustias hinc ceos il- linc clazomena. & qa terga agunt cōfinio adnexa mari di- uersis frontibus diuersa maria ꝓspectāt. In ipsa peninsula: est Coryna. in sinu smyrnæo ē thermodon amnis: & urbs: Leuca. extra phocis ioniæ ultima: Proxīa regio ex quo ab æolis incoli cœpit æolis facta: ante mysia: & qua hellespō- tum attigit troianis possidnetibus troas fuit. Primā urbē a myrino conditore myrinā uocāt. Sequentē Pelops statuit uicto œnomao reuersus ex græcia. Cymen noīauit pulsis q habitarant: dux amazonū cyme. supra caicus īter eleam decurrit & pytanē illā: quæ archesilā tulit nihil affirmantis achademiæ clarissimū antistitē. Tū in ꝓmontorio ē Can- na oppidū: quod præteruectos sinus excipit non paruus: sed longe ac molliter flexus retrahēsq; paulatim oras usq; ad ima montis idæ: Isthmos paruis urbibus aspsus est: qua rū clarissima est cistena gremio īteriore campus thebe no mine adrymetion austrā. eressam oppida eodē: quo dicta sunt ordine: adiacētia continet. In altero latere Antandrū duplex causa nominis iactat᷑. alii Ascaniū Aeneæ filiū: cū ibi regnaret: captū a pelasgis ea se redemisse cōmemorāt. Alii ab iis putant conditā: quos ex Andro insula uis & se- ditio exegerat. Hi antādrū quasi ꝓ andro. Illi quasi ꝓ uiro accipi uolunt. Sequēs tractus tāgit gargara & asson ætolo- rū colonias. Tū sinus alter alchæō limē n̄ lōge ab ilio litto

ra icuruat urbe bello excidioq; clarissima. Hic Sygeū fuit oppidū. hic achiuorū fuit bellātiū statio. Huc ab ideo mō-te demissus Scamander exit & Simois fama q̄ natura ma-iora flumina. Ipse mons uetere diuarū certamie & iudicio paridis memoratus orientē solē aliter: q̄ i aliis terris solet aspici ostētat. nāq; ex sūmo uertice eius speculantibus pe-ne a media nocte sparsi ignes passim micare: & ut lux ap-propinquat. ita coire ac se cōiungere uident̄: donec magis magisq; collecti pauciores subide & una ad postremū flā-ma ardeāt. ea cū diu clara & icēdio similis effulsit: cogit se ac rotundat: & fit īgens globus. diuis quoq; grandis & ter ris adnexus apparet: deide paulatī decrescēs & quāto decre scit: eo clarior fugat nouissie noctem: & cū die iā sol factus attollit̄. Extra sinū sunt rhetæa littora a Rhetæo & darda-nia claris urbibus. Aiacis tamen sepulchro maxie illustria. Ab his fit arctius mare: nec iam abluit terras: sed rursus di-uidens angusto hellespōti freto littus obuiū findit: facitq; ut iterū terræ: qua fluit: latera sint. Inter ius bithyni sunt & mariādynei. In ora graiæ urbes abydos & lāpsacum & pa rion & priapos. Abidos magni quōdā amoris cōmertio ī-signis ē. Lāpsacū phocœis appellātibus nomē ex eo traxit ꝙ cōsulentibus i quasnā terras potissimū tēderēt. res spon sum erat ubi primū fulsisset: ibi sedē capescere. Tum rursus fit apertius mare propontis. In id Granicus effunditur pu-gna: quæ primum inter persas & Alexandrum fuit: nobi-lis. Trans amnem sedet in ceruice peninsulæ cyzicum no-men cyzicus indidit: quem a minyis imprudentibus: cum

colchos peterēt fusum acie cæsūq accepimus. Post placia & Scylace paruæ pelasgorū coloniæ: qbus a tergo īminet mons olympus ut īcolæ uocant. Mysius flumen rhynda cū in quæ sequuntur emittit. Circa angues nascunt̄ īmanes neq ob magnitudinē modo: sed ob id ēt mirabiles: q ubi in alueū eius æstus soleq fugerunt emergūt atq hiant su-peruolantesq aues: quāuis alte & perniciter ferant̄ absor-bēt. Trans rhyndacum est Dascylos & quā colophonii col locauere myrlea. Duo sunt īde modicis sinus: alter sine no-mine cion amplectitur Phrygiæ haud longe iacentis op-portunissimum emporiū: alter olbianos in promontorio fert Neptūni fanū: in gremio astacon a megarēsibus con-ditam. Deinde priores terræ iterū iacent exituriq in pon-tum pelagi canalis angustior. Europā ab Asia stadiis qnq disterminat thracius: ut dictum est bosphorus. Ipsis ī fau-cibus oppidum in ore templum est: Oppidi nomen chal-cedon. auctor Archias megarensium princeps: templi nu-men Iuppiter conditore Iasone. Hic iā sese igens pontus aperit: nisi qua promontoria sunt: huc atq illuc longo re-ctoq limite extentus sinuatus cætera. Sed qa contra mi-nus quā ad læuā & dextra abscessit mollibusq fastigiis do-nec angustos utrinq angulos faciat iflectitur: ad formam scytici arcus maxime incuruus. breuis. atrox. nebulosus ra-ris stationibus: non molli neque arenoso circundatus lit-tore: uicinus aquilonibus: & quia non profundus est. flu-ctuosus atque feruens: olim excolentium sæuo admodum īgenio axenus: post cōmertio aliarum gentiū mollitis ali-

quantū

quintum moribus dictus euximus. In eo primum marian-
dynei urbem habitant ab argiuo: ut ferunt: Hercule datā
heraclæa uocitatur: id famæ quidem adiecit. Iuxta specus ē
achærusia ad manos: ut aiunt: peruius: atq; inde extractum
Cerberū existimant. Tum tios oppidum milesiorū quidē
colonia: sed iam soli gentisq; paphlagonū: quorū in litto-
ribus pene mediis promontorium est Carambis: citra Par
thenius amnis. urbes sesamus & Cromna: & acithisoro-
phryxi filio posita cythoros. Tum cimolis accolit. & quæ
paphlagoniam finit armenæ. Chalybes proximi clarissi-
mas habent amyson: & synopen cynici Diogenis patriam
amnes alyn & thermodonta. Secundum alyn urbs est ly-
casto. a thermodonte campus. In eo fuit themisyrum op-
pidum. fuere & Amazonum castra ideo amazonū uocant
Tabereni calybas attigunt: quibus in risu lusuque summū
bonum est. Vltra carambin Mossynœci turres ligneas su-
beunt. notis corpus omne persignant. propatulo uescun-
tur. promiscue concumbunt. & palam reges suffragio deli
gunt: uinculisque & arctissima custodia tenent. Atque ubi
culpam praue imperando meruere: inedia diei totius affi-
ciunt: Cæterum asperi. inculti. pernoxii appulsis. Deinde
minus feri uerum & hi inconditis moribus Macrocepha
li. Discheri. Buxedi. Rare urbes Cerasus & Trapezus ma-
xime illustres. Inde his locus est ubi finem ductus a bos-
phoro tractus accipit: atque inde se in sinu aduersi litto-
ris flexus attollens angustissimum ponti facit angulum.
Hic sunt colchi: hinc phasis erumpit: hic eodem nomine

quo amnis est atheniſtagora mileſio deductũ oppidũ: hic phryxi templũ & lucus ſabula uetere pellis aureæ nobilis. Hinc orti montes longo ſe iugo & donec ripheis coniungant᷑: exporrigunt: q altera parte ĩ Euxinũ & mæotida & tanaĩ. Altera in caſpiũ pelagus obuerſi cerauni dicunt᷑ iidẽ aliubi. Taurici. Moſchi. amazõici. caſpii. Caraxici. caucaſi: ut aliis aliiſue appoſitis gentibus ita aliis aliiſq; dicti nominibus. At ĩ prĩo flexu iã curui littoris oppidũ est: qd᷑ græci mercatores conſtituiſſe: & qa cũ cæca tẽpestate agerentur: ignaris: quæ terra eſſet: cygni uox notã dederat: cygnũ appellaſſe dicunt᷑. Reliqua eius feræ ĩcultæq; gentes uaſto mare aſſidentes tenent. Melãchlæni terreſtrea. ſex ſolitæ: coraxi. Pthirophagi. hæniochi. achæi. cercetici: ẽt ĩ confinio meotidis ſyndões. In hæniochorũ finibus dioſcorias a Castore & Polluce pontũ cũ Iaſone ĩgreſſis. Syndos ĩ ſyndonũ ab ipſis terrarũ cultoribus condita est: obliqua tunc regio & ĩ latũ modice patens ĩter pontũ paludẽq; ad boſphorum excurrit: quã duobus alueis ĩ lacũ & ĩ mare ꝓfluẽs corocondamã pene inſulã reddit. Q uattuor urbes ibi ſunt hermonaſſa. Cepo ephanagoria: & ĩ ipſo ore cĩmeriũ. hac ingreſſos lacus accipit lõge lateq; diffuſus. Q ua terras tangit ĩcuruo circũdatus littore: qua mari propior eſt: niſi ubi apit᷑: quaſi margine obductus citra magitudinẽ ꝓpe põto ſimilis. Orã quæ a boſphoro ad tanain uſq; deflectit᷑ mæotici ĩcolũt toreatæ. arichi. phicores & oſtio fluminis ꝓximi Iaxamatæ. apud eos eaſdẽ arte fœmĩæ: q̃s uiri exercẽt adeo ut ne militia qdẽ uacẽt. Viri pedib⁹ ĩhærẽt: ſagittiſq; depu

gant. Illæ equestre prælium ineunt: nec ferro dimicant: sed quos laqueis intercepere: trahendo conficiunt. Nubunt. tamen. Verum ut nubiles habeant: non ĩ ætate modus est: nisi quæ hostẽ ĩteremere: uirgines manẽt. Ipse Tanais ex rhipheo monte deiectus adeo præceps ruit: ut cum uicina flumina cum mæotis & bosphorus: tum ponti aliqua brumali rigore durentur: solus æstus hyemẽq; iuxta ferens idẽ semper & sublimis incitatusque decurrat. Ripas eius sauromatæ & ripis hærentia possident. Vna gens: aliquot populi & aliquot nomina. Primi mæotici. Gynæcocratumenoe Regna amazonum fœcundos pabulo. At alia steriles nudosq; campos tenent budini. Geloni urbem ligneam habitant. Iuxta thissagetæ turcæq; uastas siluas occupant: aluntur q; uenando. Tum continuis rupibus late aspera: & deserta regio ad arempheos usq; permittitur. His iustissimi mores. Pro domibus nemora. Alimẽta baccæ: & maribus & fœminis nuda sunt capita. Sacri itaq; habentur: adeoq; ipsos nemo de tam feris gentibus uiolat: ut aliis quoq; ad eos confugisse pro asylo sit. Vltra surgit mons rhipheus: ultraq; eum iacet ora: quæ spectat oceanum.

Pomponii Melæ de situ orbis. Liber Secundus.

SIAE In nostrum mare Tanainq; uergentis quem dixi finis ac situs ẽ: ac per eundem amnem in mæotida remeantibus ad dextram Europæ modo sinistro latere in nauigantiũ apposita ac rhipheis montibus proxima: &

huc enim pertinent. Cadẽtes assiduo niues adeo in uia ef-
ficiunt: ut ultra ne uisum quidẽ itendentium admittant.
Deide est regio ditis admodũ soli inhabitabilis tamen: qa
gryphi sæuũ & pertinax ferarũ genus aurum terra penitus
egestũ mire amant mireq; custodiunt: & sunt infesti attin
gentibus. Hominũ primi sunt Scytæ: scytharumque quis
singuli oculi eẽ dicuntur arimaspæ. Ab eis Essedones usq;
ad mæotida. Huius flexũ huges amnis secat. Agathyrsi &
sauromatæ ambiunt: quia pro sedibus plaustra habent di-
cti hamaxobitæ: obliqua tunc ad bosphorum plaga excur
rens ponto ac mæotide includitur. In paludẽ uergentia sa
tharchæ tenent. In bosphorum cimerica oppida myrmeti
on: panticapeum theodosia: hermisium. In euxinũ mare
taurici: super eos sinus portuosus & ideo calos limen ap-
pellatus promontoriis duobus includitur: alterum criu me
topon uocant: Carambico: quod ĩ Asia diximus: patet ad-
uersum. Parthenion alterũ oppidũ adiacet Cheronesus a
Diana: si credatur: conditũ. & nympheo specu: q̃ in arce
eius Nymphis sacratũ est: maxime illustre. Subit tũ ripam
mare & donec quinque milia passuũ absit a mæotide refu
gientia usque subsequens littora: qua satarchæ & taurici te
nent: peninsulam reddit. Quod inter paludem & sinũ ẽ.
Taphræ nominatur. Sinus carcinites: in eo urbs est carci-
ne: quam duo flumina Gerros & Hypacyris uno ostio
effluentia attingunt: uerum diuersis fontibus & aliunde
delapsi. Nam gerros inter basilidas & nomadas euoluitur
Siluæ deinde sunt: quas maximas hæ terræ ferunt: & pan-

ticapes: qui nomadas georgosque disterminat. Terra tum longe distenta excedens tenui radice littori adnectitur. Post spaciosa modice paulatim seipsa fastigiat: & quasi in mucronem longa colligens latera facie positi ensis allecta est: Achilles infesta classe mare ponticum ingressus ibi ludicro cettamine celebrasse uictoriam: & cum ab armis quies erat: se ac suos cursu exercitauisse memoratur: ideo dicta ē dromos achilleos. Tum borysthenes gentem sui nominis abluit iter scythiæ amnes amœnissimus: turbidis aliis liquidissimus defluit. Placidior quā cæteri potarique pulcherrimus. Alit lætissima pabula magnosque pisces: quibus & optimus sapor: & nulla ossa sunt. Longe uenit ignotisque ortus e fontibus quadraginta dierū iter alueo stringit: tantoque spatio nauigabilis secundum Borystenida & Olbida græca oppida egreditur. Calipidas hypanis includit. Ex grandi palude oritur: quā matrem eius accolæ appellant: & diu qualis natus est: defluit. Tantū non longe a mari ex paruo fonte: cui exampheo cognomen est. Adeo amaras aquas accipit: ut ipse quoque iā sui dissimilis & nō dulcis hinc defluat. Axiaces proximus intra calipidas axiacasque descendit. Hos ab istricis Tyra separat: surgit ī Neuris: qua exit: sui nominis oppidum attingit. At ille: quis cythiæ populos a sequentibus dirimit apertis in Germania: fontibus alio: quā desinit: nomine exoritur. Nam per īmania magnarum gentiū diu danubius est. Deinde aliter appellātibus accolis Ister fit: acceptisque aliquot amnibus ingens iam & eorum: qui in nostrū mare decidunt: tantum

Nilo minor totidẽ: quot ille ostiis: sed tribus tenuibus: reliqs nauigabilibus effluit. Ingenia cultusq; gẽtiũ differunt. Essedones funera parentũ læti & uictimis ac festo coitu familiarium celebrant. Corpora ipsa laniata & cæsis pecorũ uisceribus ĩmixta epulando consumunt. Capita ubi fabre expoliuere auro iuncta pro poculis gerunt. Hæc sunt apud eos ipsos pietatis ultima officia. Agathyrsi ora artusq; pingunt: ut quique maioribus præstant: ita magis uel minus. Cæterũ iisdẽ omnes notis: & sic ut ablui nequeant. Sarmatæ auri argentiq; maximarũ pestium ignari uice rerũ commertia exercent. atque obsæua hyemis admodũ assidue demersis in humum sedibus specus aut suffossa habitant. Totum brachati corpus: & nisi qua uident etiam ora uestiti. Tauri Iphigeniæ & Orestis aduentu maxime memorati immanes sunt moribus: immanemq; famam habent. Solere pro uictimis aduenas cædere. Basilidiis ab Hercule: & echidna generis principia sunt: Mores regii. Arma tantum sagittæ. Vagi nomades pecorũ pabula sequuntur: atque ut illa pecorũ durant: ita diu statã sedẽ agunt. Colunt georgi exercentq; agros. Axiace furari qd sit ignorant. Ideo q; nec sua custodiunt. nec aliena contingunt. Interius habitantiũ ritus asperior & incultior regio est. Bella cædesque amant. Mosq; est bellantibus cruorẽ eius: quem primũ interemerunt ipsis e uulneribus ebibere: ut quisque plures interemerit: ita apud eos habetur eximius. Cæterũ ex partẽ esse cædis inter opprobria uel maximũ: ne fœdera qdẽ incruenta sunt. sauciant se: q paciscunt̃: exẽptũq; sanguinẽ: ubi pmi-

ſcuere deguſtāt. Id putāt manſuræ fidei pignus certiſſimū. Inter epulas: quot qſque ĩter fecerit: referre lætiſſima & frequẽtiſſima mentio: biniſque poculis: q plurimos retulere: ꝑpotatis ĩterlocantur honos præcipuus eſt. pocula ut Eſdones parentū ita inimiciſſimorū capitibus expoliunt. Apud anthropophagos ipſæ etiam epulæ uiſceribus humanis apparantur. Geloni hoſtium cutibus equos ſeque uelant. Illos reliqui corporis: ſe capitum. Melanclænis atra ueſtis & ex ea nomen. Neuris ſtati ſingulis tempus eſt: quo ſi uelint in lupos: iterūq; in eos: qui fuere mutentur. Mars omniū deus. Ei pro ſimulacris enſes & tentoria dedicant: homineſque pro uictimis feriunt. Terræ late patent & ob excedentia ripas ſuas plerūq; flumĩa nuſquā non ad pabula fertiles. Alicubi uſque adeo ſteriles ad cætera: ut qui habitant lignorū egentes ignes oſſibus alant. His thracia ꝓxima ē: eaq; a pontici lateris fronte uſq; in illyricos penitus ĩmiſſa qua latera agit iſtro pelagoq; contingitur. Regio nec cœlo læta nec ſolo: & niſi qua mari propior eſt: infœcunda frigida: eorumque: quæ feruntur maligne admodum patiens: raro uſquā pomiferam arborem: uitem frequentius tolerat: ſed nec eius quidem fructus maturat ac mitigat: niſi ubi frigora obiectu frondium cultores arcuere: Viros benignius alit nō ad ſpeciem tamen. Nam & illis aſper atque indecens corporum habitus eſt. Cæterum ad ferociam & numerum: ut multi ĩmiteſque ſint: maxime ferax. Paucos amnes: q ĩ pelagus euadūt: uerū celeberrimos hebrū & neſton ſtrymona emittit. Montes ĩterior attollit hæmon & Rho

dopē & orbelon sacris liberi patris & cœtu menadum or-
pheo primū initiante celebratos: equis hæmus in tantū al
titudinis abit: ut euxinū & adriā ex sūmo uertice ostendat.
una gens traces habitant aliis aliisque præditi & nomini-
bus & moribus qdā feri sunt & ad mortē paratissimi. Ge-
tæ utiq3. Id uaria opinio perficit. Alii redituras putant ani-
mas obeuntiū. Alii & si non redeant non extingui tamen
sed ad beatiora trāsire. Alii emori quidē: sed id melius eē
quā uiuere. Itaq3 lugentur apud quosdam puerperia: natiq3
deflentur. Funera contra festa sunt: & ueluti sacra cantu lu-
suque celebrantur. Ne fœminis quidem segnis est animus
super mortuorū uirorū corpora īterfici: simulq3 sepeliri uo
tū eximiū habent: & quia plures simul singulis nuptæ sunt
cuius id sit decus apud iudicaturos magno certamine affe-
ctant: moribus datur: estque maxime lætū. cū in hoc con-
tenditur: uincere. Mœrent alii uocibus: & cū acerbissimis
planctibus efferunt. At quibus consolari eos animus est ar
ma opesque ad rogos deferunt: paratiq3: ut dictitant. Cum
fato iacētis: sidetur in manus: uel pacisci uel decernere: ubi
nec pugnæ nec pecuniæ locus sit: manentq3 dominos pro-
ci. Nupturæ uirgines non a parentibus uiris traduntur: sed
publice aut locantur ducendæ: aut uenerunt. Vtrum fiat
ex specie & moribus causa est. Probæ formosæq3 in pre-
cio sunt: cæteras q habeant mercede quæruntur. Vini usus
quibusdam ignotus est. Epulantibus tamen ubi sup ignes
quos circūsident. quædā semina īgesta sunt: similis ebrie-
tati hilaritas ex nidore contingit. In littoribus Istro proxi-
ma est

ma ē Istropolis. Deīde a Milesiis deducta calatis: & Trito nice: & portus caria: & Tiristris promontorium: quod præ teruectos alter ponti angulus accipit: aduersus Phasiaco: & nisi amplior foret: similis fuit. Hic bizone motu terræ in- tercidit. Est portus crunos: urbes dionysiopolis. Oddessos Messembria. Anchialos & intimo in sinu atque ubi pon- tus alterū sui flexū angulo finit magna Apollonia: recta de hinc ora: nisi q̄ media ferme in promontoriū: quod thin niā uocant: exit & incuruis contra se littoribus obtenditur urbesq; sustinet Halmydeson & philiā & phinopolī. Ha- ctenus pontus. Deinde est bosphorus & propontis. In bos phoro Bizantiū. In propontide Selymbria: perinthus ba- thynis. Amoesque: qui interfluunt erginus & atyras. Tum Rheso regnata quondā pars thraciæ & bisantæ samiorū: & ingens aliquando cypsela. Post locus: quē grai macron tichos appellāt: & in radice magnæ peninsulæ sedens lysi machia. Terra: quæ sequitur nusquā lata atq; hic arctissima inter hellespontū ægeūq; procurrit. Angustias Isthmon. frontē eius mastusiā: totā chersoneū appellant. Ob multa memorabile est. In ea flumen ægos naufragio classis atti- cæ insigne. Est & Abydo obiacens sestos Leandri amore pernobilis. Est & regio: in qua persarum exercitus diuisas spacio pelagoq; terras ausus pontibus iungere: mirū atque ingens facinus: ex Asia in græciam pedes & non nauigata maria transgressus est. Sunt Prothesilai ossa consecrata de lubro. Est & portus Cœlos atheniensibus & lacedæmo- nii nauali acie decernentibus laconicæ classis signatus ex-

cido. Est cynossema tumulus hecubæ siue ex figura cāis in quam conuersa traditur: siue ex fortūa: in quam deciderat humili nomine excepto. Est macidos. Est helleus: quæ finit hellespontum. Aegeum statim pelagus uaste longum littus impellit: summotasque terras hinc ad promontoriū quod Sunium uocatur: magno ambitu mollique circūagit eius tractum legentibus præuectisque mastusiā tum sinus intrandus est: qui alterum chesonesi latus abluens iugo facile uallis includitur & ex fluuio: quem accipit. Melas dictus. Duas urbes amplectit alopeconesum & altero Isthmi littoris sitā cardiā. Eximia ē ænos ab Aenea profugo condita. Circa hebrum cicones. Transeundem doriscos: ubi Xerxē copias suas: quia numero non poterat: spatio mensum ferunt. Deinde promontorium Serrium: ex quo canentem orphea secuta & narrantur nemora. Zonæ. Tum scenos fluuius: & ripis eius adiacens maronia. Regio ulterior Diomedem tulit immanibus equis mādendos solitū obiectare aduenas: & iisdem ab Hercule obiectum. Turris: quam Diomedis uocāt: signū fabulæ remanet: & urbs: quam soror eius suo nomine nominauit. Abdere: sed ea magis id memorandum habet ꝙ Democritum physicum tulit quā ꝙ ita condita est: Vltra nestos fluit. Interque eum & strymona urbes sunt: Philippi. Apollonia. Amphipolis. Inter strymona & Athon turris calarnea & portus caprullon. urbs acanthos & Oesyma. inter athon & pallene ncleona & olynthos. Strimon: sicut diximus: amnis est longeque ortus & tenuis: alienis subinde aquis fit amplior

& ubi non longe a mari lacum fecit: maiore quã uenerat alueo erumpit. Athos mons est adeo elatus: ut credatur altius atiem quã unde imbres cadunt surgere. Capit opinio fidem: quia de aris quas in uertice sustinet: non abluitur cinis: sed quo relinquitur aggere manet. Cæterum non promontorio: ut alii: uerum totus est: totoque longe dorso ꝓcedit in pelagus. Qua continenti adhæret & Xerxe ĩ graios tendente perfossus trãsnauigatusque: & actus freto nauigabili peruius. Ima eius tenent paruæ pelasgorum coloniæ. In summo fuit oppidum Acroathon: in quo ut ferunt: dimidio longior quã in aliis terris ætas habitantium erat. Palene soli tam patentis: ut in quinque urbium sedes sit atque ager. Tota in altũ abit. Angusta satis unde incipit. Ibi est potidæa: at ubi laxius patet. Mende Scioneq; referẽdæ illa ab hæretris. Hæc ab Achiuis: capto Ilio remeantibus posita. Tum Macedonũ populi. quot urbes habitant: quarum Pellam maxime illustrem alumni efficiunt. Philippus græciæ domitor: Alexander etiam asiæ. In littore flexus megibernæus inter promontoria diuidit canastreum & portum: qui copos dicitur. Vrbes toronen & physcellam atque unde ipsi nomen est. Megibernam incingit Canestrio promontorio Scione proxima est. Mecyberneus aũt. i. sinus in medio qua terra dat gremiũ: modice ĩ litora ĩgredit̃. Cæterũ lõgis ĩ altũ ĩmissis lateribus ĩgens iter maria sinus est. in eũ axius per macedonas ẽt per thessalos Peneus excurrit ante axiũ thessalonice est. inter utrunque Cassandria, Cydna aloros derris a Peneo sepias corinthia,

meliboea.castanea pares ad famã: nisi q philotectes alum nus Meliboeã illuminat. Terrę interiores claris locorũ no- minibus insignes pene nihil ignobile ferunt. Hinc nõ lõ ge est Olympus. hic pelion. hic ossa: montes gigantum fa bula belloq; memorati. Hic musarũ parens domusq; pie- ria. hic nouissime calcatũ graio Herculi solũ saltus oetæus. hic sacro nemore nobilia tẽpe. hic libetrha carminũq; fon tes obiacẽt. Tum iã uaste & multũ prominẽs græcia: & dũ myrthoũ pelagus attingat: a septẽtrione in meridiem ue- cta: qua sol oritur ægeis: qua occidit Ioniis fluctibus obia- cet: ac proxime spaciosa: & hellas nomine grandi fronte procedit: mox mari utroq; & Ionio magis latere eias ĩtran te donec quinq; milia passuũ pateat media ferme prope ĩ- ciditur. Deĩde rursum terris huc se & illuc uerũ in Ionium mare magis expandentibus progressisq; in altũ non tam lata q̃ coeperat: ĩgens tamen iterũ & quasi peninsula exten ditur: uocaturq; peloponnesos: ob sinus & promontoria: quis ut fibris littora eius incisa sunt: simul q tenui tramite in latus effunditur: platani folio simillima. In macedonia prima est Thessalia. Deinde magnesia. phthiotis. doris. lo cris. phocis. boetis. artis. megaris. Sed omnium attis claris sima. In peloponneso argolis. Laconice. messenia. achaia. elis. ar cadia. ultra ætolia. arcanania. epiros usq; in adriam. De locis atq; urbibus: quæ mare non abluit hæc maxime memoranda sunt in thessalia. Larissa aliquando iolcos. id est Magnesia Antronia. In phthiotide phthia. In locride cynos & callicros. In phocide delphi & mons parnasus: &

Apollinis fanũ atq; oraculũ. In Boetia thebæ & citheron fabulis carminibusq; celeberrimus. In attide eleusin Cereri consecrata & clariores: q̃ ut indicari egeant. Athenæ. In megaride unde regioni nomen est megara. Vt in argolide argos & mycenæ & templũ iunonis uetustate & religione pcelebre. In laconide terapne. Lacedæmon. amyclæ mõs Taygetus. In messenia Messene & methone. In achaia atq; elide quondã pisæ œnomai. elis & numẽ delubrũq; olympii Iouis certamine gymnico & singulari sanctitate. Ipso quidem tamen simulacro: quod phidiæ opus est maxime nobile. Arcadiam peloponnesiacæ gentes undiq; incingunt. In ea sunt urbes psophis & Tenia: orchomenos. mõtes Pholoe. Cyllenius. Parthenius. mænalus. flumina erymanthus & ladon. In ætolia naupactos. In acarnania Stratos oppida. In epiro dodonæi iouis tẽplum & fons ideo sacer: q cum sit frigidus: & immersas faces sicut cæteri extinguat: ubi sine igne procul admouentur accendit. At cũ littora leguntur a promontorio Sepiade per Demetriam & boion & pteleon & echinõ ad pagas eum sinum cursus est: ille urbem pagasam amplexus amnem Sperchion accipit: & quia Minyæ colchida petentes inde argo nauem soluere memorantur. Ab eo ad sunium tendentibus illa prænauiganda. maliacus & opuntius grandes sinus: & in iis cæsorum etiam laconum trophæa Thermopylæ Opes scarphia enemides alope. Antedon. larumnæ. aulis agamemnoniæ graiorumq; classis in troiam coniurantium statio. Marathon magnarum multarumq; uirtutum testis iam

inde a Theseo persica maxima clade pernotus. Ramnus parua illustris tamẽ: q in ea fanũ est Amphiarai: & phidiaca nemesis. Thoricos & brauronion olim urbes: iam tantum nomina. Sunium promontorium est: finitq; id littus hellados: quod spectat ad orientem. Inde ad meridiẽ terra conuertitur usq; ad megaram: atticæ ut modo latere: ita nunc fronte pelago adiacens. Ibi est Pyræus atheniẽsium portus. Scyronia saxa sæuo quondam scyronis hospitio ẽt nunc infamia. Megarensium tractus Isthmon attingit.
Hoc illi cognomen est: quia quinque milium spacio ægeum mare ab ionio submouens angusto tramite helladi peloponneson annectit. In eo est oppidum Cenchreæ fanũ Neptũni. Ludi quos isthmicos uocant: celebres: corithos olim clara opib9. Post clade notior. Nũc romana colonia Ex summa arce: quã acrocorinthon appellãt: maria utraq; contuens. Peloponnẽsi oram: sicut diximus: sinus & promontoria lacerant. Ab oriente Bucephalos & chersonesus & scyleon: ad meridiẽ malea. tænaros. achritas: Icthis. ad uesperum chelonates & araxos. Habitant ab Isthmo ad scyleon epidaurii æsculapii templo inclyti & troezenii fide societatis articæ illustres. Portus Sarronicus & schœnitas & pagonus. Oppida autẽ Epidaurus & troezen & hermiona his littoribus apposita sunt: Inter scyleon & maleam laconicus. Inter tænaron & acritam & ichthym cyparisius. In argolico sunt noti amnes erasinus atq; inachus: & notum oppidum lerne. In laconico cythius & eurotas in ipso tænaro Neptunni templum & specus illi: quẽ in põto

Acherusium diximus: facie & fabula similis. In asineo flu-
men pamisum. In cyparisio alpheus. Nomẽ dedit urbs in
littore sita. Hic cyparisus. illinc asine. Messenii pillique ter
ras colunt: & ipsa pelago pylos adiacet. Cyllene: calipolis.
patræ oram illam tenent: in quam Chelonatas & Araxos
excurrunt. Sed cyllenæ: ꝙ Mercurium ibi natum arbitran-
tur insignis. Rhion deide: maris id nomen est: anguste &
uelut freto lacus ore frequenti incidens inter ætolos & pe
lopõnesiacos usque ad isthmon irrumpit. In eo ad septen
trionem spectare littora incipiunt. In his est ægeon & ægi
na & Olyros & sicyon. ac in aduersis pagæ: creusis. Anti-
cyra. œanthia. Cyrra: & notior aliquanto nomine calydõ
& euenos. Extrarhion in acarnania maxime clara sunt op
pidum Leucas. flumen achelous. In epiro nihil ambracio
sinu nobilius est. Facit sinus: qui angustis faucibus & quæ
minus mille passibus pateant grande pelagus admittit. Fa
ciunt urbes: quæ assident Actiũ. Argi. Amphilocis. Ambra
cia. æacidarum regna. Pyrrhiq;. Butroton ultra est. Dein-
de Ceranni montes. ab iis flexus in adriam. hoc mare ma-
gnum successu littorum acceptum: & uaste quidem in
latitudinem patens: qua penetrat tamen uastius illyri-
cis usque tergestum cætera gallicis italisque gentibus cin-
guntur. Parthenii & dasarctæ prima eius tenent. Sequẽtia
paulatim Enthellæ: phæaces. Deinde sunt: quos proprie
illyricos uocant. Tum pyræi & liburni & Istria. Vrbiũ pri-
ma est Oricum. secunda durachium Epidannos ante erat.
Romani nomẽ mutauere: qa uelut ĩ dãnũ ituris omẽ id ui

ſum eſt. Vltra ſunt appollonia: ſalona. iadera. nona. tragu rium: ſinus polaticus & pola quondam a colchis: ut ferunt habitata: inquantum res tranſeunt nunc romana colonia Amnes aũt æas: & nar. & danubius: qui iam dictus eſt iſter ſed æas ſecundum apolloniã. Nar īter pyræos & liburnos: per iſtros iſter emittitur. Tergeſte intimo in ſinu adriæ ſitũ finit illyricum.

DE Italia magis qa ordo exigit q̃ qa mõſtrari eget pauca dicentur. Nota ſunt omnia: ab alpibus inci pit in altum excedere atque ut procedit ſe media perpetuo apœnini iugo montis attollens inter adriacũ & tuſcum: ſiue ut alter eadem appellantur: inter ſuperum ma re & inferum excurrit diu ſolida. Verum ubi longe abit in duo cornua ſcinditur: reſpicitque altero ſiculum pelagus: altero ionium tota anguſta & alicubi multo q̃ unde cœpit anguſtior. Interiora eius aliæ aliæq; gentes. Siniſtram par tem Carni. & Veneti colunt togatam galliam. Tum italici populi picentes. Frentani. Dauni. Apuli. Calabri. Salenti- ni. Ad dextrã ſunt ſub alpibus Ligures. Sub apœnino He truria. poſt latium. Volſci. Campani. & ſuper Lucaniã Bru tii. Vrbium: quæ procul a mari habitantur opulentiſſimæ ſunt ad ſiniſtram Patauium Antenoris. Mutina & Bono- nia Romanorum coloniæ. Ad dextram Capua a Tuſcis & Roma quondam a paſtoribus condita. Nunc ſi pro mate- ria dicatur alterum opus. At in oris proxima eſt a tergeſte Concordia. Interfluit Timauus nouem capitibus exurgens uno oſtio emiſſus. Deinde Natiſo nõ longe a mariditem

attingit

attingit Aquileiam. Vltra est altinum. Superiora late occu pat littora padus. Nanq; ab imis radicibus uesculi montis exortus paruis se primum fontibus colligit: & aliquatenus exilis ac macer: mox aliis amnibus adeo augescit atque ali-tur: ut se per septem ad postremum ostia effundat. Vnum de his magnum padum appellant. Inde tam citus prosilit: ut discussis fluctibus diu qualem emisit: undam agat: su-umque etiam in mari alueum seruet: donec eũ ex aduerso littore istriæ eodem impetu profluens ister amnis excipiat Hac re per ea loca nauigantibus: qua utrinq; amnes eunt inter marinas aquas dulcium haustus est. A pado ad An-conam transitur Rauenna. Ariminum. Pisaurum. Fane-stris colonia. flumen metaurus atque Esis: & illa in angu-sto illorum duorum promontoriorum ex diuerso coeun-tium inflexi cubiti imagine sedẽs: & ideo a grais picta An-cona. Inter gallicas italicasq; gentes quasi terminus inter-est. Hæc enim prægressos Piceni littora excipiunt. In qui bus humana potentia. cliterna. cupra urbes. castella autem firmum. adria. truentinum. Id ei fluuio: qui præterit no-men est. Ab eo Senogallia maritima: Habent enim flumi nis hostia urbes bucara & histonium. Dauni autem Tifer-num amnem. Claterniam. Lucrinum. Theanum oppida montemq; garganum. Sinus est continuo Apulo littore incinctus nomine Vrias modicus spatio: pleraq; asper ac-cessu. extra Sypuntũ: uel ut graii dixere Sipyus: & flumen: quod canusium attingens: aufidum appellant. Post Bari-um & Egnatia & Ennio ciue nobiles rudiæ: & in calabria

Brundusium. Valetium lubiæ hydus mons. tum salentini campi: & salentina littora: & urbs graia Gallipolis. Hucusque adria: Hucusque Italiæ latus alterum pertinet. Frons eius in duo quidem se cornua sicut supra diximus scindit. Cæterum mare: quod inter utraque admisit tenuibus promontoriis semel iterumque distinguens non uno margine circuit: nec diffusum patensque: sed per sinus recipit. Primus tarentinus dicitur inter promontoria. Salen & lacinium. In eoq; sunt Tarentus: methapontum. heraclea. Croto. Turium. Secundus Scyllaceus inter promontoria Lacinium & Zephyrium: in quo est Petilia. Cocinthus. Scyllaceum mistræ. Tertius inter zephyrium & Brutium. Consentiam. Cauloniam: locrosque circundat. In Brutio sunt colūna regia rhegium. Scylla. Taurianū & metaurum. Hinc in tuscum mare deflexus est. & eiusdem terræ latus alterum terina hippo nunc uibon temesa. Cāpetia. Blanda Buxentum. Velia. Palinurus olim phrygii gubernatoris. Nunc loci nomen. Pæstanus sinus. Pæstum oppidum. Silarus amnis. Picentia. peræ: quas Syrenes habitauere. Mineruæ promontorium. Omnia Lucaniæ loca. Sinus puteolanus. Surrentum. Herculanæū. Vesuuii montis aspectus Pompeii. Neapolis. puteoli. Lacus lucrinus & Auernus. Baiæ. Missenum. Id nunc loci aliquando phrygii militis nomen. Cumæ. Linternum. Vulturnus amnis. Vulturnum oppidum. Amœna cāpaniæ littora. Sinuessa. Liris. Minturnæ. Formiæ. fundi. Terracina. Cyrces domus aliquando cyrceii. Antium. Aphrodisiū. Ardea. Lauretū.

ostia citra Tyberim in hoc latere sunt. Vltra pyrgi: anio: castrum nouũ. Grauisce Cossa Telamon. Populonia. Cecina. Pisæ: hetrusca & loca & nomina. Deinde Luna Ligurum: & liguria: & Genua: & Sabatia: & Albigaunũ. Tum paulon & Varum flumina utraque ab alpibus delapsa: sed Varum: quia italiam finit aliquanto notius. Alpes ipsæ ab iis littoribus longe lateꝗ diffusæ: primo ad septentrionẽ magno gradu excurrunt. Deinde ubi germaniã attigerunt uerso impetu in orientem abeunt: dirreptisꝗ populis ima nibus usꝗ in Thtaciam penetrant.

Allia Lemano lacu & gebennicis mõtibus ĩ duo latera diuisa. atque altero tuscum pelagus attingens: altero oceanum. Hinc a Varo illinc a Rheno ad pyreneum usque promittitur. Pars nostro mari apposita: fuit aliquando braccata: nunc narbonensis magis culta & magis consita: ideoꝗ etiã lætior. Vrbium: quas habet: opulentissimæ sunt uasio uocuntiorũ. Vienna alobrogum. auenio. cauarum arecomicorum. Nemausus. Tolossa Tectosagum secundanorum. Arausio sextanorũ: arelate: septimanorumꝗ Blittera: sed anteſtatonis atacinorum: decimanorumꝗ colonia. Vnde olim iis terris auxilium fuit: nunc & nomen & decus est Martius narbo. In littoribus aliquot sunt cum aliquibus nominibus loca. Cæterum raræ urbes: quia rari portus: & omnís plaga austro: atꝗ africo exposita est. Nicæa tangit alpes: tangit oppidum deceatum: tãgit antipolis. Deĩde est forũ Iulii octauianorũ colonia: tũc post Athenopoli: & olbiã: & glanon & cithariſtes

& halycidon massilensium portus: & in eo ipsa Massilia. Hæc a phoceis oriunda: & olim inter asperas posita: nunc ut pacatis ita dissimillimis tamen uicina gentibus. Mirũ q̃ facile & tunc sedem alienam cœperit: & adhuc morem suum teneat. Inter eam & Rhodanum maritima auaticorum stagno assidet fossa mariana. Partem eius amnis nauigabilis alueo effundit. Alioquin littus ignobile est lapideum ut uocant: in quo Herculem contra albiona & bergion Neptunni liberos dimicantem cum tela defecissent ab inuocato Ioue adiutum imbre lapidum ferunt. Credas pluisse. Adeo multi passim & late iacent. Rhodanus non longe ab Istri rhenique fontibus surgit. Deinde lemano lacu acceptus tenet impetum: seq; per medium: integer agẽt quantus uenit egreditur: & inde contra in occidentem ablatus aliquandiu gallias dirimit. Post cursu in meridiẽ abducto hac ĩtrat: accessuque aliorum amnium iam grandis & subinde grandior inter uolcas & cauaras emittitur. Vltra sunt stagna Volcarum. Ledum flumen. castellum latara. me sua collis incinctus mari pene undique: ac nisi q; angusto aggere continenti annectitur insula. Tum ex gebẽnis demissus Arauraris iuxta Agatam. Secundum bliteras orbis fluit. Atax ex pyreneo monte digressus: qua ui fontis aquis uenit exiguus uadusq;. Est etiã ingentis alioquin aluei tenens: nisi ubi narbonem attingit. nusquã nauigabilis. sed cũ hibernis intumuit imbribus: unde eo solitus insurgere: ut se ipse nõ capiat. Lacus accipit eũ Rubresus nomine spatiosus admodũ: sed q̃ mare admittit: tenuis aditu

Vltra est Leucata littoris nomen: & salsule fons non dul-cibus aquis deflues sed salsioribus & quã marinæ sunt: iux-ta campus minuta arundine: gracilique peruiridis. Cæterũ stagno subeunte suspensus. Id manifestat media pars eius quæ abscissa proximis uelut insula natat: pelliq; se atq; atra hi patitur: quin & ex iis quæ ad imum perfossa sunt: suffũ-sum mare ostenditur. Vnde graiis nostrisque etiam aucto-ribus: ueri ne ignorantia: an prudentibus etiam mendacii libidine uisum est tradere posteris: in ea regione piscem e terra penitus erui: q ubi ex alto hucusque penetrauit per ea foramina ictu captantiũ interfectus extraitur. Inde est ora Sardonum: & parua flumina thelis & thicis: ubi accreuere persæua. Colonia Ruscino. uicus eliberri magnæ quõdam urbis & magnarum opum tenue uestigium. Tum inter py renei promontoria portus ueneris est sinu salso & ceruaria locus finis galliæ.

PYreneus primo hinc in britãnicum procurrit oceanum: tum inter terras fronte cõuersus Hispaniam irrũpit: & minore eius parte ad dexteram exclusa trahit perpetua latera continuus per omnẽ donec prouinciã longo limite immissus in ea littora: quæ occidẽti sunt aduersa perueniat. Ipsa hispania: nisi qua gallias tã-git: pelago undiq; incincta ẽ: ubi illis adhæret maxime an gusta paulatim se in nostrũ & oceanum mare extendit: ma gis magisq; latior ad occidentem abit: ac fit ibi latissima: uiris: equis: ferro: plũbo: ære: argento auroq; & tam abun-dans: & adeo fertilis: ut sicubi ob penuriã aquarũ effœta &

sui dissimilis est. Linum tamen aut spartũ alat. Tribus au-
tem est distincta nominibus. Parsque eius Tarraconensis:
pars Betica. pars Lusitania uocatur. Tarraconensis altero
capite gallias. Altero beticam Lusitaniãq; contingens: ma
ri latera obiicit nostro: qua meridiem: qua septentrionem
spectat oceano. Illas fluuius anas separat: & ideo betica ma
ria utraque prospicit: ad occidentem atlanticum: ad meri-
diem nostrum. Lusitania oceano tatũmodo obiecta est:
sed latere ad septentriones: fronte ad occasum. Vrbium de
mediterraneis in terraconensi clarissimæ fuerunt Pallan-
tia & Numãtia: nunc est Cæsaraugusta. in Lusitania. Eme
rita. in Betica: Astagi: ispalis. Corduba. At si littora legas
a ceruaria proxima est rupes. Quæ in altum pyreneũ ex-
trudit. Deinthicis flumen ad Rhodam. Clodianũ ad em-
poria. Tum mons Iouis cuius parti occidenti aduersam
eminentiam cautium: quæ inter exigua spatia: ut gradu
subinde consurgunt: scalas Hannibalis appellant. Inde ad
tarraconem parua sunt oppida Blanda illuro: betullo: bar
chino. Subur. Tholobi: parua flumina Bettulo iuxta Iouis
montem Rubricatum in Barchinonis littore inter Subur
& Telobin: maius taraco. Vrbs est in his oris maritima-
rum opulentissima Tulcis. Eam modicus amnis super in-
gens Iberus deorsum attingit. Inde se in terras pelagus in-
sinuat: & primum magno impetu admissum. mox in du-
os sinus promontorio: quod Ferrariam uocant: finditur
prior sucronensis dicitur: maiorque ac magno satis ore
pelagus accipiẽs: & quo magis penetratur: angustior So-

robin & Duriam & Sucronem non magna excipit flumi-
na. Vrbes complexus & alias quidem: ſed notiſſimas Va-
lentiam & Saguntum illam fide & ærumnis inclytam: ſe
quens ilicitanus Alonem habeti & lucentiam: & unde ei
nomen eſt ilicen. Hic iam terræ magis in altum eunt: la-
tioremq; q̄ fuerat. Hiſpaniam faciunt. Verem ab iis: quæ
dicta ſunt: ad principia beticæ præter Carthaginem: quā
dux pœnorum Aſdrubal condidit: nihil referendum eſt.
In illis oris ignobilia ſunt oppida: & quorum mentio tan
tum ad ordinem pertinet. Virgi. in ſinum quem Virgita
nū uocant. Extra Abdera: ſuel: hexi: menoba. Malaca Sal
duba lacippo. Berbeſul. Aperit deinde anguſtiſſimum pe-
lagus: & proxima inter ſe Europæ: atque aphricæ littora
montes efficiunt: ut initio diximus: colūnæ herculis abyla
& calpes: uterque quidem ſed calpes magis & pene totus
in mare prominens. Is mirum in modū concauus. Ab ea
parte qua ſpectat occaſum: mediū fere latus aperit: atq; in-
de ingreſſus totus admodū peruius prope quantū patet ſi-
nus: & ſpecus ultra eſt. In eoq; Cartheia: ut quidam putant
aliquādo tarteſſos: & quā tranſuecti ex aphrica phœnices
habitant: atque unde nos ſumus: cingent eratū: mellaria:
& bello & beſipho uſq; ad iunonis promontoriū orā freti
occupat. Illud iā in occidentē & oceanū obliquo iugo ex-
currens atq; ei quod in aphricā ampeluſiā eſſe dixeramus
aduerſum: qua noſtra maria ſunt: finit Europen. Gades in
ſula quæ egreſſis fretū obuia eſt: admonet āte reliquas di-
cere: q̄ in oceani littora terrarūq; circuitum: ut initio ꝓmi-

ſinus oratio excedat. Paucæ ſunt in mæotide. Inde enim uidetur commodiſſimum incipere: neque omnes tamen incoluntur. Nam nec pabula quidem large ferunt. Hac re habitantibus caro magnorũ piſcium ſole ſiccata: & in puluerem uſque contuſa pro farre eſt. Paucæ & in ponto. Leuce boryſthenis oſtio obiecta parua admodũ: & ꝙ ibi Achilles ſitus eſt: achillea cognomie. Non longe accollitur aria quæ Marti ſacrata: ut fabulis traditur: tulit aues cum ſumma clade aduenientiũ pennas quaſi tela iaculatas. Sex ſunt inter iſtri oſtia. Ex iis Pece notiſſima & maxima. Thynnias mariandynorum finibus proxima urbem habet: quã quia bihtyni icolunt bithynida appellant. Contra thracium boſphorum duæ paruæ: paruoque diſtantes ſpacio & aliquando creditæ: dictæque concurrere: & cyaneæ uocantur & ſymplegades. In propontide tantum proconeſos habitatur. Extra helleſpontum earum quæ aſiaticis regionibus adiacent: clariſſimæ ſunt Tenedos ſigæis aduerſa littoribus: & quo dicentur ordine ad promontorium tauri montis expoſitæ: quas quidam dici putauere Macaron: ſiue ꝙ fortunati admodum cœli ſolique ſunt: ſiue ꝙ eas ſuo ſuorumque regno Macar occupauerat: In Troade leſbos: & in ea quinq; olim oppida antiſſa: Pyrrha. Ereſſos. Ciraua. Mitylene. In ionia Chios & Samos. In Caria cos. In Lycia Rhodos. In illis ſingulæ ſunt iiſdem nominibus urbes. In Rhodo tres quõdam erant Lindos. Camiros. Ielyſos: quæ contra Tauri promontorium importune nauigãtibus obiacent Chelidoniæ nominant᷑. In ſinu quẽ

maximum

maximum Asia recipit prope media cypros ad ortum oc-
casumq; se immittens recto iugo inter ciliciam Syriasque
porrigitur ingens: ut quæ aliquando nomẽ regno cœperit
& nunc aliquot urbes ferat: quarum clarissimæ salamis &
paphos: & quo primum ex mari uenerem egressam acco-
læ affirmant: palæpaphos. Arados etiam in phœnice est
parua: & quantum patet tota oppidum frequens tamen:
quia etiam super aliena tecta sedem ponere licet. Parua &
Canopos Nili ostio: quod canopicum uocant: obuia est.
Menelai gubernator Canobus ibi forte moriens nomen
insulæ: illa ostio dedit. Pharos Alexandriæ nunc põte con
iungitur. Olim ut homerico carmine proditum ẽ: ab eis-
dem oris cursu diei totius abducta: & si ita res fuit: uideri
potest coniectantibus in tantum mutatæ causas Nilũ præ-
buisse: dum limum subinde: & præcipue cum exundaret:
littori adnectens auget terras spaciumque augescentium
in uicina uada promouet. In aphrica cõtra maiorẽ syrtim
cuteletos: contra minoris promontoria meninx: & cercin
na: contra carthaginis sinum Tarichiæ & ægates romana
clade memorabiles. Plures Europæ littoribus sunt appo-
sitæ. In ægeo mari prope thraciã Thasos. Imbros. Samo-
thrace. Scandille. polyægos. Scyathos. halonesos: & quã
aliquando omnibus qui mares erant: cæsis tantum fœmi-
næ tenuisse dicuntur atho monti Lemnos aduersa. Paga-
seus sinus Scyathon prospicit. Scinison amplectitur. Eu-
bœa ad meridiem promontorium gereston & caphareã:
ad septentrionem caunum extrudit. & nusquã lata duum

milium ſpacium habet ubi arctiſſima eſt. Cæterum longa totique boetiæ appoſita anguſto freto diſtat a littore. Euripon uocant: rapidum mare & alterno curſu ſepties die: ac ſepties nocte fluctibus inuicem uerſis: adeo immodice fluens. ut uentos etiam ac plena uentis nauigia fruſtretur. Aliquot in ea ſunt oppida heſtiæa eretria pyrrha neſos. œchalia. Verum opulentiſſimæ caryſtos & chalcis. In attide Helenæ eſt nota ſtupro helenæ & ſalamis excidio claſſis perſicæ notior circa peloponneſon etiã nunc in ægeo phitiuſa & ægina epidaurico littori proxima. Troezenio calauria inter ignobiles alias læto Demoſthenis nobilis. In myrthoo cythera contra maleã emiſſa: & Teganuſa cõtra acritã. In Ionio ꝓtehyria. Cephalonia. Neritos. Same. Zacynthos. Dulychium: & inter nõ ignobiles Vlyſſis nomine Ithaca maxĩe illuſtris. In Eepiro Echinades: & olim Plotæ nunc Strophades. Contra ambracium ſinũ Leucadia: & uicina adriaco mari Corcyra. hæ thracum graiorũq; terris obiacent. At interius Melos. olearos. ægina. cothon Ios. Therea. Gyaros. Hippuris. Dionyſſa. Cianos. Chalcis. Icaria. Pinaria. Niſyros. Lebyntohos. Calydnæ. Aſine hæ qa diſperſæ ſunt Sporades. Ab eis Sicynus. Hipanos. Sipanos. Seriphos. Henea. Paros. Syros. Tenos. Myconos. Naxos. delos andros: qa in orbẽ iacẽt Cyclades dictæ ſunt. Super eas iam in medio mari ingẽs & centũ quondã urbibus habitata Crete ad orientẽ promontoriũ Samoniũ ad occidẽtem criu metopon ĩmittit: niſi maior eſſet: Cypro ſimilis. multis famigerata fabulis. aduẽtu Europæ: paſi

phaes & Ariadne amoribus. Minotauri feritate fatoque. Dedali operibus & fuga. Tum statione atque morte: maxime tamen eo ꝙ ibi sepulti Iouis pene clarum uestigium sepulchrum: cui nomen eius insculptum esse accolæ ostendunt. Vrbium notissimæ Gnossos. Gortyna. Lyctos. Lycastos. Holopyxos. Ppœstos. cydon. Marathusa. dictina. Inter colles ꝙ ibi nutritum Iouem accepimus: fama Idæi montis excellit. Iuxta est asticla. Naulachos zephyre. chrisse. gaudos: & quas musagorus numero tres uno tamen uocabulo appellant: atque unde carpathio mari cognomen est carpathos. In adria absoros celaduse. absyrtis. Issa. Trucones. Hydria. electrides. nigra corcira: Tragurium. Diomedia. Aestria: asine. atque ut Alexandriæ ita Brundusio adiacens Pharos.

SIcilia: ut ferunt aliquando cōtinens: & agro brutio annexa. Post freto maris siculi abscissa est: Id angustum & anceps alterno cursu modo in tuscum. Modo in Ioniū pelagus perfluit atrox. Sæuū & Scyllæ Charybdisq; sæuis nominibus inclytum. Scylla saxū est Charybdis mare. Vtrūq; noxiū appulsis. Ipsa ingens & tribus ꝓmōtoriis in diuersa ꝓcurrēs græce litteræ imaginem quæ delta dicit᷑: efficit. Pachynū uocat᷑: qđ græciā spectat. Lilybęū qđ in aphricā. Pelorū qđ in italiā uergēs scyllæ aduersum ē causa noīs Pelorus gubernator ab Annibale ibidem cōditus: quē idē uir ꝓfugus ex africa ac p ea loca Syriā petens: quia ꝓcul intuenti uidebantur continua esse littora & non peruium pelagus proditum se arbitratus occide-

rat. Ab eo ad pachynum ora quæ extenditur Ionium mare attingens hæc fert illustria Messanam. Taurominium. Catinam. Megarida. Syracusas & in his mirabilẽ arethusam. Fons est in quo uisuntur iacta in alpheum amnẽ. ut diximus peloponnesiaco littori infusum. Vnde ille creditur non se consociare pelago: sed subter maria terrasque depressus huc agere alueum: atq; hic se rursus extollere. Inter pachynum & lilyæbum & agragas est: & heraclea & therme. Inter lilybæum & pelorida panormus: & Imera. Interius uero Leontini & centuripinum & bybla: aliæque complures. Famam habet ob cereris templum ætna præcipua montium. Erix maxime memoratur ob delubrum Veneris ab Aenea conditum: & ætna quæ cyclopas olim tulit: nunc assiduis ignibus flagrat. De amnibus Imera referendus: quia in media admodum ortus in diuersa decurrit: scindẽsq; eam utrinq; alio ore in lybicum alio in tuscũ mare deuenit. Circa Ciciliam in siculo freto est Aeæe: quã Calypso habitasse dicitur. Aphricã uersus gaulos. Melita cosura. Propius Italiam galata: Et illæ septẽ: quas æoli appellant osteodes. Lipara. heratea. didyma. phœnicussa. ericussa. Aetna perpetuo flagrat igne. hiera & strongylle & pithecussa. Leucothea ænaria. Sidonia. capreæ. prochita. Pontiæ. Pandatoria. Sinonia. Parmaria Italico lateri citra tyberina hostia iacent. Vltra aliquot sunt paruæ dianium Iginiũ. carbania. urgo. Ilua. caparia. Duæ grandes fretoque diuisæ ethrusco: quarum corsica littori propior inter latera tenuis & longa præterq̃ ubi aperta: & marianæ coloniæ

sunt. A barbaris colitur Sardinia africũ pelagus attingens: nisi q in occidentẽ q̃ in orientẽ angustius spectat: par & quadrata undique & nusquã non aliquanto spatiosior: q̃ ubi longissima est corsica. Cæterum fertilis & soli quã cœli melioris: atq; ut fœcunda ita pene pestilẽs. In ea antiquissimi populorũ sunt. Ilienses. Vrbium antiquissimæ Calaris: & sulci. At ĩ gallia quas referre cõueniat solæ sunt Stœchades ab ora ligurũ ad Massiliã usq; dispersæ. Baleares in hispania cõtra tarraconẽsia littora sitæ non longe interse distãt: & ex spatio sui cognominibus acceptis maiores minoresq; perhibent̃. Castella sunt in minoribus Iamno & Mago. in maioribus palma & polentia coloniæ. Ebusos e regione promontorii: qđ in sucronẽsi sinu Ferrariã uocãt eodẽ nomine urbem habet: frumẽtis tantũ nõ fœcũda: ad alia largior: & oĩum animaliũ: quæ nocẽt: adeo expers: ut nec ea quidẽ q̃ de agrestibus mitia sunt: aut generet: aut si inuecta sunt sustineat. Cõtra ẽ colubraria cuius meminisse succurrit: q cũ scateat multo ac malefico genere serpẽtũ & sit: ideo inhabitabilis: tñ ĩgressis eã ĩtra id spaciũ: qđ Ebusitana humo circũsignauerũt: sine pernicie & tuta est iisdẽ illis serpẽtibus: q solẽt obuios appetere: aspectũ eius pulueris aliudue qđ uerius ꝓcur & cũ pauore fugẽtibus.

Põponii Melæ cosmographi. Liber tertius.

Dicta est ora nostri maris: dictæ ĩsulæ: quas amplectitur: restat ille circuitus: quem ut initio diximus: cingit oceanus ingens & infinitum

pelagus & magnis æstibus concitum: ita enim motus eius appellant: modo inundat campos: modo late nudat ac refugit. Nunc alios aliosq; inuicem neq; alternis accessibus: nunc in hos: nunc in illos impetu uersum: sed ubi in omnia littora: quãuis diuersa sint terrarum insularumq; in medio pariter effusum est. Rursus ab illis colligitur. In medium & insemetipsum redit. Tanta ui semper immissum: ut uasta etiam flumina retroagat: & aut terrestria deprehendat animalia: aut marina destituat. Neq; adhuc satis cognitum est anhelitu ne suo id mundus efficiat: retractamq; cũ spiritu regerat undam undiq;: si ut doctioribus placet: unũ animal ẽ: an sint depressi aliqui specus: quo reciproca maria residant: atque unde se rursus exuberantia attollant: an luna causas tantis meatibus præbeat. Ad ortus certe eius occasusque uariantur: neq; eodem assidue tempore: sed ut illa surgit ac demergitur: ita recedere atque aduentare comperimus. Huc egressos sequentesque ea: quæ exeuntibus dextra sunt: æquor atlanticum & ora bæticæ fontis excipit quæ nisi q semel iterumque paululum in semet abducitur usque ad fluuium anam pene recta est. Turduli & bastuli habitant. In proximo sinu portus est: quem gaditanum: & lucus quem oleastrum appellant. Tum castellum Ebora in littore. & procul a littore asta colonia. Extra Iunonis ara templumque est. In ipso mari monumentum Geryonis scopulo magis: q̃ insulæ impositum. Bætis ex terraconensi regione demissus per hanc fere mediã diu: sicut nascit̃: uno amne decurrit: post ubi nõ lõge a mari grãdẽ

lacum facit: quasi ex uno fonte geminus exoritur: quantusque simplici alueo uenerat: tantus singulis effluit. Tum sinus alter usque ad finem prouinciæ in flectitur: eumque parua oppida olitingi. Ossonoba cõtingunt. At lusitania trans anam qua mare atlanticum spectat: primum ingenti impetu in altum abit. Deinde resistit: ac se magis etiam q̃ betica abducit. Q ua prominet bis in semet recepto mari: tria prmontoria dispergitur. Anæ proximum quia lata sede procurrens paulatim se ac sua latera fastigiat: cuneus ager dicitur: sequens sacrum uocant. Magnum quod ulterius est. In Cuneo sunt myrtilis balsa ossonoba. In sacro lacobriga: & portus Annibalis. In magno ebora. Sinus inter sunt: & est in proximo Salacia. In altero ulyssipo. & tagi ostium amnis aurũ gemmasque generantis. Ab iis promontoriis ad illam partem: quæ recessit: ingens flexus aperitur. In eoque sunt turduli ueteres: turdulorumq; oppida: amnes autem in medium fere. Munda ultimi promontorii latus effluẽs: & radices eiusdem abluens Durius. frons aliquandiu rectam ripam habet. Deinde modico flexu accepto mox paulum eminet: tum reducta iterum iterumque recta margine iacens ad promontorium: quod celticum uocamus: extenditur: totam celtici colunt: sed a durio adflexum groni. Fluuntque per eos Auo celandus. Næbis. Minius & cui obliuionis cognomen est Limia. flexus ipse Lambriacam urbem amplexus recipit fluuios. læros & illam partem: quæ prominet: præsamarchi habitant: perq; eos Tamaris & Sars flumina non longe orta decurrunt.

Tamaris ſecundum Ebora pontum. Sars iuxta turrē Au-
guſti titulo memorabilem. Cætera ſuper Tamarici neriiq;
incolunt in eo tractu ultimi. Hactenus enim ad occidentē
uerſa littora pertinent: deinde ad ſeptentriones toto late-
re terra conuertitur. A celtico promontorio ad ſcithicum:
uſq; perpetua eius ora: niſi ubi modici receſſus ac parua p-
montoria ſunt. Ad cantabros pene recta eſt. In ea primū
artabri ſunt: & Ianaſum celticæ gentis. Deinde aſtures. In
artabros ſinus ore anguſto admixtum mare: non anguſto
ambitu excipiens adrobicum urbem & quattuor amnium
oſtia incingit. Duo etiam inter accollentis ignobilia ſunt.
per alia duo meatus exit in libunca. In aſturū littore Noe-
ga eſt oppidum: & tres aræ: quas ſeſtianas uocant: in pe-
ninſula ſedent: & ſunt auguſti nomine ſacræ: illuſtrantq;
terras ante ignobiles. At ab eo flumine: quod ſaliam uocāt
incipiunt ore pulſati recedere: & latæ adhuc hiſpaniæ ma
gis magiſq; ſpatia contrahere: uſq; adeo ſemet & terras an
guſtantibus: ut earum rerum ſpacium inter duo maria di-
midio minus ſit: qua Galliam tangunt: q̄ ubi ad occidentē
littus exporrigunt. Tractum Cantabri & uarduli tenent.
Cantabrorum aliquot populi amneſq; ſunt: ſed quorum
nomina noſtro ore concipi nequeant per eundem: & ſa-
lenos: ſaurium: Per autrigones & origemones quoſdam
ne ſua deſcendit: & deuil duplex triciū tobolicum attingit
& deinde Iturīſſam & eaſonem: & magrada. Varduli una
gens hinc ad pyrenei iugi promontorium pertinens clau-
dit hiſpanias. Sequitur galliæ latus alterum: cuius ora pri

mo nihil

mo nihil progressa in altum: mox tantumdem pene in pelagus excedens quantum retro hispania abscesserat: cantabricis fit aduersa terris: & grãdi circuitu afflexa ad occidẽtem littus aduertit. Tunc ad septentriones conuersa iterũ longo rectoque tractu ad ripas rheni amnis expanditur. Terra est frumenti præcipue & pabuli ferax: & amœna lucis immanibus. Q uicquid ex satis frigoris impaciens est ager nec ubique alit: & noxio genere animalium minime frequens. Gentes superbæ: superstitiosæ. aliquando etiam immanes adeo: ut hominem optimam & gratissimam diis uictimam crederent: manent uestigia ueritatis iam abolitæ: atque ut ab ultimis cædibus temperant: ita nihilominus ubi deuotas altaribus admouere delibant. Habent tamen & facundiam suam. magistrosq́ sapientiæ dryudas. Hi terræ mundiq́ magnitudinem & formam: motus cœli & syderũ ac quid dii uelint: scire profitent͂. Docẽt multa nobilissimos gentis clam & diu uicenis annis in specu: aut in abditis saltibus. Vnum ex iis quæ præcipiunt. i uulgus effluit: uidelicet ut forent ad bella meliores æternas eẽ animas uitamq́ alteram ad manes. Itaq́ cum mortuos cremant ac defodiunt: apta uiuentibus olim negociorum ratio etiam & exactio crediti deferbatur ad inferos: erãtq́ qui se in rogos suorum uelut una uicturi libenter immitterent. Regio quam incolunt omnis comata gallia. Populorum tria summa noĩa sunt: terminanturq́ fluuiis ingentibus. Nã a pyreneo ad garũnam aq̃tania: ab eo ad sequanam celtæ. Inde ad rhenum pertinẽt Belgæ. Aquitanorũ

clarissimi sunt ausci Celtarum hedui. Belgarũ treueri. Vr-
besque opulentissimæ in treueris augusta. In heduis angu
studunũ. In auscis elusaberrim. Garũna ex pyreneo mon-
te delapsus nisi cum hyberno imbre aut solutis niuibus in
tumuit: diu uadosus: & uix nauigabilis fertur. At ubi obui-
us oceani exæstuantis accessibus adauctus est: iisdemq; re-
tro remeantibus suas illiusq; aquas agit: aliquantum ple-
nior & quãto magis procedit: eo latior fit ad postremum
magni freti similis nec maiora tantum nauigia tolerat: ue
rum ẽt more pelagi sæuientis exurgens iactat nauigantes
atrociter utiq;: si alio uentus alio unda præcipitat. In eo est
insula Antros nomine: quam pendere & attolli aquis in-
crescentibus ideo incolæ existimant: quia cũ uideatur edi-
tior aquis obiacet: ubi se fluctus impleuit illam operit: nec
ut prius tantum ambit: & q̃ ea quibus ante ripæ: collesque
ne cernerentur obstiterant: tunc uelut ex loco superiore p-
spicua sunt. A Garumnæ exitu latus illud incipit terræ p-
currentis in pelagus: & ora cantabricis aduersa littoribus
aliis populis media eius habitantibus: ab santonis a dosis-
mos usq; deflexa. Ab illis. n. iterum ad septentriones frõs
littorum respicit: pertinentq; ad ultimos gallicarũ gentiũ
Morinos: nec portu: quẽ gesoriacũ uocant: quicquã habẽt
notius. Rhenus ab alpibus decidens prope a capite duos
lacus efficit uenetũ & acromum. Mox diu solidus: & cer-
to alueo lapsus haud procul a mari huc & illuc dispergit̃:
Sed ad sinistrũ amnis ẽt tum & donec effluat Rhenus ad
dexterã primo angustus & sui similis: post ripis longe ac

late recedētibus iā nō amnis sed ingēs lacus ubi cāpos im pleuit fleuo dicit' eiusdēq; noīs insulā āplexus fit iterum actior:iterūq; fluuius emittitur.

Ermania hinc ripis eius usq; ad alpes:a meridie ipsis alpibus ab oriente sarmaticarum confinio gentium:qua septētrionē spectat:oceanico littore obducta est. Qui habitant immanes sunt animis atq; corporibus & ad insitā feritatē uaste utraq; exercēt: bellando animos:corpora ad cōsuetudines laborū maxime frigora nudi agūt:anteq̄ puberes sint: & lōgissima apud eos pueritia est:uiri sagis uelantur aut libris arborum : quāuis sæua hyeme nandi non patientia tantū illis studium ēt est bella cum finitimis gerunt:causas eorum ex libidine accer sunt:neq; imperitandi prolatandiq; quæ possident. Nam ne illa quidem enixe colunt:sed ut circa ipsos quæ iacēt uasta sint. Ius in uiribus habent adeo: ut ne latrocinii quidē pudeat tantum hospitibus boni:mitesque supplicibus:uictu ita asperi incultiq; ut cruda etiam carne uescantur: aut recenti aut cum rigentem in ipsis pecudum ferarumq; coriis manibus pedibusq; subigendo renouarunt. Terra ipsa multis impedita fluminibus. Multis montibus aspera: & magna ex parte syluis ac paludibus inuia. Paludū Suesia. Mesia & melsiagum maximæ. Syluarum hercynia & aliquot sunt:quæ nomen habēt:sed illa dierum sexaginta iter occupās ut maior aliis:ita & notior. Montiū altissimi Taunus & Rhetico:nisi quorū noīa uix ē eloq ore romano. Amniū ī alias gētes exeuntiū Danubius & Rhodanus

In Rhenum mœnis & lupia. In oceanum amisius uisurgis & albis clarissimi. Super albim codanus ingens sinus magnis paruisq; insulis refertus est. Acre mare quod gremio littorum accipitur: nusquam late patet nec usquam mari simile: uerum aquis passim interfluentibus: ac sæpe transgressis uagum atque diffusum facie amnium spargitur. qua littora attingit ripis contentum insularum non longe distantibus & ubique pene tantundem: ut angustum & par freto curuansque subinde se longo supercilio inflexum est. In eo sunt Cymbri & teutoni. ultra ultimi germaniæ hermiões. Sarmatia intus quam ad mare latior ab iis quæ sequuntur Visula amne discreta: qua retro abit usque ad Istrum flumẽ immittit. gens habitu armisque particæ proxima. uerum ut cœli asperioris ita ingenii. non se urbibus tenent: & ne statis quidẽ sedibus: ut inuitauere pabula. ut cædens & sequẽs hostis exigit: ita res opesque secum trahens semper castra habitat bellatrix. libera indomita. & usque eo immanis atque atrox: ut fœminæ etiam cum uiris bella in eant: atq; ut habiles sint: natis statim dextra aduritur mamma. Inde expedita in ictus manus: quę exeritur. uirile fit pectus. arcus tẽdere. equitare. uenari puellaria pensa sunt. ferile hostẽ adultarum stipendium est: adeo ut non percussisse pro flagitio habeatur. sitque eis pœnæ uirginitas. Inde asiæ confinia nisi ubi perpetuæ hyemes sedent & intolerabilis rigor: scythici populi incolunt fere omnes etiam in unum Sagæ appellari. In asiatico littore primi hyperborei super aquilonẽ Ripheosque montes sub ipso siderum cardine iacent:

ubi ſol nõ quotidie ut nobis: ſed primum uerno æquino
ctio exortus auctunnali demum occidit. & ideo ſex menſi
bus dies: & totidem aliis nos uſque continua eſt. Terra an-
guſta. aprica. per ſe fertilis. cultores iuſtiſſimi. & diutiuſ: quã
ulli mortaliũ & beatius uiuũt: Q uippe feſto ſemper ocio
læti. non bella nouere. non iurgia. ſacris operati maxime
apollinis: quorum primitias delon miſiſſe initio per uirgi-
nes ſuas deinde per populos ſubinde tradẽtes ulterioribus.
moremq; eum diu & donec uitio gentium tẽperatus eſt:
ſeruaſſe referuntur. habitant lucos ſyluaſq;. & ubi eos uiuẽ
di ſatietas magiſq; tedium cepit: hilares redimiti ſertis ſe-
metipſi in pelagus ex certa rupe præcipiti dant. Id eis funus
eximium eſt. Mare caſpium ut anguſto: ita longo etiam fre
to primum terras quaſi fluuius irrumpit: atque ubi recto al
ueo influxit: in tres ſinus diffunditur contra os ipſum in
hyrcanum. ad ſiniſtram in ſcyticum. ad dexteram in eum
quem proprie & totius nominis caſpium appellant. omne
atrox ſæuum. ſine portibus: procellis undique expoſitum
ac belluis magis quam cætera refertum: & ideo minus naui
gabile. ad introeuntium dextram Scythæ nomades freti
littoribus inſident. Intus ſunt ad caſpium ſinum caſpii et
amazones: ſed quas ſauromatidas appellant. ad hyrcanum
Albani & moſchi: & hyrcani: In ſcythico Amardi & pſici.
etiam ad fretum debrices. Multi in eo ſinu magni paruiq;
amnes fluunt: ſed qui famam habent ex ceraunis mõtibus
uno alueo deſcendit duobus exit in caſpium araxes tauri
latere demiſſus. quod cãpos armeniæ ſecat: labit placidus

& silens: neq; in utram partem eat: q̃q̃ intuearis: manif e- stus cũ in asperiora deuenit hinc atq; illinc rupibus pressus & quanto angustior: tanto magis pernix. frangit se subin de ad opposita cautium atq; ob id ingenti cũ murmure so nansq; deuoluitur adeo eitus: ut qua ex præcipiti casurus est: in subiecta non declinet statim undam: sed ultra q̃ ca- nalem habet: euehat plus iugeris spatio sublimis: & aquis pendentibus semetipsum sine alueo ferens. deinde ubi in curuus arcuatoq; amne descendit: fit tranquillus iterumq; per campos tacitus & uix fluens. In id littus elabitur cyrus & cambyses ex radicibus coraxici mõtis uicinis editi: & in diuersa abeunt perq; hiberas & hyrcanos diu & multum distantibus alueis defluunt. post non longe a mari eodem lacu accepti in hyrcanum sinum uno ore perueniunt. Ia- xartes & oxos per deserta scythiæ ex sogdianorum regio- nibus in scythicum exeunt. ille suo fonte grãdis. hic incur su aliorum grandior: & aliquandiu ad occasum ab oriente occurrens iuxta Dahas primum inflectitur: cursuq; ad se- ptentrionem conuerso inter amardos & pesicas os aperi- tur. Syluæ alia quoq; dira animalia uerum & tigres ferunt utiq; hyrcaniæ sæuum ferarum genus: & usq; eo pernix: ut illis longe quoq; progressum equitem consequi: nec tan- tum semel: sed aliquotiens etiã: cursu unde cœperit: subin- de repetito: solitũ & facile sit. Causa ex eo est: q; ubi ille in- terceptos earum catulos citus cœpit auehere: & rabiem ap propinquantium frustraturus: astu unũ de pluribus omit- tit. hæ ꝑiectũ accipiũt: & ad cubilia sua referũt: rursumq; &

sæpius remaneant atq; idē efficiunt: donec ad frequētiora q̄ adire audeant: ꝓfugus raptor euadat. Vltra caspiū sinum quidnā esset: ambiguum aliquandiu fuit. Idē ne oceanus an tellus in festa frigoribus sine ambitu: ac sine fine ꝓiecta? Sed præter physicos Homerumq;: q uniuersum orbē mari circunfusum esse dixerunt. Cornelius nepos: ut recentior auctoritate: sic certior. testem autem rei. Q u. Metellū celerem adiicit: eumq; ita rettulisse commemorat. Cum galliis proconsul præesset. Indos quosdam a rege Sueuorum dono sibi datos. Vnde in eas terras deuenissent reqrendo cognosse ui tempestatum ex indicis æquoribus abreptos emensosq;: quæ intererant: tandem in germaniæ littora exiisse. Restat ergo pelagus. Sed reliqua lateris eiusdem assiduo gelu durantur. & ideo deserta sunt. His horis quas angulo beticæ adhucusq; perstrinximus multæ ignobiles insulæ & sine nominibus etiā adiacēt: sed earum: quas ꝑterire non libeat: gades fretum attingit: eaque a continenti angusto spatio & ueluti flumine abscissa: qua terris ꝓpior est pene rectam ripam agit. Q ua oceanum spectat duobus promontoriis euecta in altum mediū littus abducit: & fert in altero cornu eiusdem nominis urbem opulentam. In altero templum ægyptii Herculis conditoribus religione: uetustate opibus illustre. Tyrii condidere: cur sanctum sit: ossa eius ibi sita efficiunt. Annorum quis manet ab iliaca tēpestate principia sunt. Opes tēpus aluit. In Lusitania erythia: quā geryone habitatā accepimus: alieq; sine certis nominibus adeo agri fertiles: ut cū semel sata frumēta sint.

ſubinde recidiuis ſeminibus ſegetē nouantibus ſeptē mi-
nimū interim plures etiā meſſes ferant. In celticis aliquot
ſunt: quas quia plūbo abundant uno omnes nomine caſ-
ſiterides appellant. Sena in britannico mari oſiſmicis ad-
uerſa littoribus gallici numinis oraculo inſignis eſt: cu-
ius antiſtites perpetua uirginitate ſanctæ numero nouem
eſſe traduntur. Gallicenas uocant: putantq; ingeniis ſingu
laribus pditas: maria ac uentos concitare carminibus. Seq;
in quæ uelint animalia uertere: ſanare: quæ apud alios in
ſanabilia ſunt. Scire uentura & pdicare: ſed nō niſi dedita
nauigātibus: & in id tantū: ut ſe cōſulerēt profectis.

b Ritānia qualis ſit: qualeſq; pro generet: mox cer-
tiora & magis explorata dicent. Quippe tā diu
clauſam aperit ecce principū maximus nec indo-
mitarū modo ante ſe: uerū ignotarū quoq; gentiū uictor:
propriarū rerū fidem ut bello affectauit ita triumpho de-
claraturus portat. Cæterū ut adhuc habuimus: inter ſepten
trionem occidentemq; proiecta grandi āgulo rehni oſtia
proſpicit. Deide obliqua retro latera abſtrahit. Altero gal
liam: altero germaniā ſpectans. Tum rurſus perpetua mar
gine directi littoris ab tergore abducta: iterum ſe in diuer
ſos angulos cuneat triquetra: & Siciliæ maxime ſimilis:
plana. ingens: fœcunda: uerum iis quæ pecora. q̄ homines
benignius alant. Fert nemora: ſaltus ac prægrandia flumi-
na alternis motibus modo in pelagus: modo retro fluen-
tia: & quædam gēmas margaritaſque generantia. Fert po
pulos regeſq; populorum: ſed ſunt inculti omnes atque ut
longius

longius a continenti a bſunt: ita aliarum opum ignari magis. Tantū pecore ac finibus dites. Incertū ob decorem: an quid aliud ultro corpora infecti: Cauſas autē & bella contrahunt: ac ſic frequenter inuicem infeſtant: maxime impetitandi cupidine ſtudioque ea prolatandi: quæ poſſident. Dimicant non equitatu modo aut pedite: uerū & bigis & curribus gallice armati. Couinos uocant: quorum falcatis axibus utuntur. Super britanniā Iuuerna eſt: pene par ſpacio. Sed utrinq; æqualis: tractu littorum oblonga. Cœli ad maturanda ſemina iniqui. Verum adeo luxurioſa herbis non lætis modo. ſed etiam dulcibus: ut ſe exigua parte diei pecora impleant: & niſi pabulo prohibeantur: diutius paſta diſſiliant. Cultores eius inconditi ſunt & oīum uirtutum ignari quā aliæ gentes: aliquatenus tamen gnari: pietatis admodum expertes. Triginta ſunt orchades anguſtis inter ſe diductæ ſpatiis. Septem hemodes contra germaniam uectæ in illo ſinu: quem codanū diximus. Ex iis Codanonia: quā adhuc Teutoni tenent & ut fœcunditate alias: ita magnitudine ante ſtat. Q uæ Sarmatis aduerſa ſunt ob alternos acceſſus recurſuſque pelagi & quot ſpacia quis diſtant: modo operiuntur undis: modo nuda ſunt. Alias inſulæ uidentur: alias una & continens terra. In his eſſe oonas: qui ouis auium paluſtrium: & auenis tantum alantur: eſſe equinis pedibus hippopodas: & Satmalos q- bus magnæ aures & ad ambiendum corpus omne patulæ: nudis alioquin prouecti ſunt præterquā quod fabulis traditur auctores etiā quos ſequi non pigeat: inuenio. Thule

belgarũ littori apposita est graiis & nostris celebrata carmi
nibus. In ea ꝙ sol longe occasurus exurgit breues utiq; no-
ctes sunt: sed per hyemẽ sicut alibi obscuræ æstate lucidæ:
ꝙ per id tẽpus iam se altius euehens q̃q̃ ipse non cernatur
uicino tamen splendore proxime illustrat: per solstitiũ ue
ro nullæ: ꝙ tum iam manifestior non fulgore modo: sed
sui quoque partem maximam ostẽtat. Talge in caspio ma
ri sine cultu fertilis: omni fruge ac fructibus abundás. Sed
uicini populi quæ gignuntur attingere nefas: & pro sacrile
gio habent: diis parata existimantes: diisque seruanda. Ali
quot & illis oris: quas desertas diximus· æque deserte adia
cent: quas sine propriis nominibus scythicas uocãt. Ab iis
in eorum recursus inflectitur: inque oram terræ spectantis
orientem pertinet. Hæc a scythico promontorio apposi-
ta primũ oĩs quæ est in uia: deinde ob immanitatem habi
tantium inculta· Scythæ sunt androphagæ & Sagæ distin
cti regione: quia feris scatet: in habitabili: uasta deinde ite
rum loca belluæ infestãt: usq; ad montem mari iminentẽ
nomine thabim. Longe ab eo Taurus attollitur. Seres in-
tersunt genus plenũ iusticiæ & cõmercio: ꝙ rebus in solitu
dine relictis absens peragit.

Otissima India non eoo tantũ apposita pelago
sed & ei quod ad meridiẽ spectás idicũ diximus
& hinc tauri iugis: ab occidẽte inde finita: tantũ
spatium littoris occupat quantum per sexaginta dies no-
ctesq; uelificantibus cursus est. Ita multũ a nostris abducta
regionibus: ut in aliqua parte eius neuter septentrio appa

reat: aliterq; quã in aliis oris umbræ rerũ ad meridiẽ iacẽt: Cæterũ fertilis: & uario genere hominum aliorũq; animalium scatet. Alit formicas non minus maximas canibus: quas more gryphorum aurũ penitus egestum cũ summa pernicie attingentium custodire cõmemorant. Immanes & serpentes aliqui: ut elephantes morsu atque ambitu corporis afficiãt tã pinguis alicubi & tã feracis soli: ut in eã ella frondibus defluãt. Lanas syluæ ferãt. Arũdinũ fissa iterno dia ueluti nauitas binos & q̃dã ternos ẽt uehant. Cultorũ habitus moresq; dissimiles. Lino alii uestiuntur aut lanis quas diximus. Alii ferarũ auiũq; pellibus: pars nudi agunt: pars tantũ obscena uelati. Alii humiles paruiq;: alii ita ꝓceri & corpore ingẽtes: ut elephantis etiam & ibi maximis sicui nos equis: facile atq; abiliter utantur. Quidam nullũ animal occidere. nulla carne uesci optimũ existimãt Quosdã tantũ pisces alunt. Quidam proximi parentes priusquã annis aut ægritudine in maciem eant: uelut hostias cædunt cæsorũq; uisceribus epulari fas & maxime piũ est. At ubi senectus aut morbus incessit: procul a cæteris abeunt morteque in solitudine nihil anxii expectãt. Prudentiores: eis quibus ars studium sapientiæ contingit: nõ expectant eam: sed ingerendo semet ignibus læti & cũ gloria arcessunt. Vrbium quas incolunt sunt autem plurimæ. Nisa est clarissima & maxima. Montiũ Meros Ioui sacer. Famam hinc præcipuam habent. In illa genitum. In huius specu liberũ arbitrant̃ eẽ nutritũ: unde græcis auctoribus: ut femori Iouis isutũ dicerẽt: aut materia inges-

ſit: aut error. Oras tenent ab Indo ad gangem Palibotri. a gange ad ſolida Niſii. ubi magis q̄ ubi habitetur: exæſtuat: atre gentes. & quodāmodo æthiopes. Ab iolide ad cudum recta ſunt littora: timidiq; populi & marinis opibus affatim dites. Tamos promontorium eſt: quod Taurus attollit collis alterius partis angulus initiumq; lateris ad meridiem uerſi. Ganges & Indus amnes. Ille multis fontibus in hæmodo Indiæ monte conceptus: ſimul unum alueum facit: fit omnium maximus & alicubi latius: quando anguſtiſſime fluit: decem milia paſſuum patens. In ſeptem ora diſpergitur. Indus ex monte Paropamiſo exortus: & alia quidem flumīa admittit. Sed clariſſima Cophē: aceſinem Hydaſpen: conceptamque pluribus alueis undā lato ſpacio trahit. Hinc pene gangē magnitudine exæquat. Poſt ubi aliquot ſæpe magnis flexibus cingit iugum ingens: iterū rectus ſoliduſque deſcendit: donec ad læuā dextrāq; ſe diducens duobus oſtiis longe diſtantibus exeat. ad Tamum inſula eſt chryſe. Ad gangem argyre. Altera aurei ſoli: ita ueteres tradidere: altera argentei: Atq; ita: ut maxime uidetur: aut ex re nomen: aut ex uocabulo fabula eſt. Taprobane aut grandis admodū inſula: aut prima pars orbis alterius. Hyparcho dicitur: ſed quia habitatur nec quiſquā circum eam eſſe traditur: prope uerum eſt. Contra inde illa oſtia ſunt: quæ uocant ſolis adeo inhabitabilia: ut īgreſſos uis circūfuſi aeris exanimet confeſtim: & īter ipſa oſtia rara tenet regio ob æſtus intolerabiles alicubi cultoribus egens. Inde ad prīcipia rubri maris ptinet ipſa inuia: atque

deserta. humus cineri magis sit q̃ pulueri similis. Ideoq; p eam rara: & non grandia flumina emanant: quorum Tuberonem & Arusacem norissima accepimus. Rubrum mare græci siue quia eius coloris est. Siue quia ibi Erythras regnauit: Eritrhã thalassam appellant procellosum: asperũ mare profundum & magnorum animalium magis q̃ cætera capax: primo recedentis oras æqualiter impellit. Et ut non itret interius aliquantum patens sinus erat. Sed quas ripas inflexerat bis irrumpit: duosque iterum sinus aperit persicus uocatur dictis regionibus propior: Arabicus ulterior. Persicus qua mare accipit utrinque rectis lateribus grande ostium quasi ceruice complectitur. Deinde terris in omnem partem uaste & æqua portione cædentibus magno littorum orbe pelagus incingens reddit formam capitis humani. Arabici & os arctius & latitudo minor est. Maior aliquãto recessus: & multo magis longa latera init penitus. Introrsusque dum ægyptum pene & montẽ arabiæ Casium attingit: quodam fastigio minus: ac minus latus. Et quo magis penetrat angustior. Ab iis quæ diximus: ad sinum persicum: nisi ubi chelonophagi morantur: deserta sunt. In ipso Carmanii nauigantium dextra positi sine ueste ac fruge: sine pecore ac sedibus. Piscium cutæ se uelant. Carne uescuntur: præter capita toto corpore hirsuti. Interiora Cedrosi: dehinc Persæ habitant. Cethis per carmanios: supra Andanis & corios effluũt. In parte quæ pelagi ostio aduersa est. Babyloniorum fines chaldeorũq; sunt: & duo clari amnes. Tigris persidi propior. Vlterior

Euphrates. Tigris ut natus est ita descendens usque ad litora permeat. Euphrates immani ore aperto non exit tantum unde oritur: sed & uaste quoque decidit nec secat continuo agros late diffusus in stagna diu sedentibus aquis piger & sine alueo patulis. Post ubi marginem rupit: uere fluuius: acceptisque ripis celer & fremens per armenios & cappadocas occidentem petit: ni taurus obstet in nostra maria uenturus. Inde ad meridiem auertitur: & primum syros: tum arabas ingressus: non perdurat in pelagus: uerum ingens modo & nauigabilis: inde tenuis riuus despectus emoritur: & nusquã manifesto exitu effluit: ut alii amnes sed deficit. Alterum latus ambit plaga: quæ inter utrunque pelagus excurrit arabia dicitur: cognomen eudæmon angusta uerũ cinnami & thuris aliorũque odorum maxime ferax. Maiorem sabæi tenent partem ostio proximam & carmanis contrariam partem macæ: quæ inter ostia ostenditur syluæ cautesq; exasperant. Aliquot sunt in medio insulæ sitæ. Ogyris q in ea Erythræ regis monumentum est magis clara: q̃ cæteræ. Alterum sinum undiq; arabes incingunt ab ea parte: quæ introeuntibus dextra est. Vrbes sunt Carræ & arabia & gadamus. In altera ab intimo angulo. Prima beronice inter hyeroopoliticum: & scrobilum. Deinde inter promontoria moronenon: & colloca Philoteris: & ptolemais ultra arsinoe: & alia beronice. Tũ sylua q̃ hebenũ odoresque generat: & manu factus amnis. Ideoq; referendus: q ex nili alueo dioryge adductus extra sinũ uerũ inflexũ & non rubri maris pars bestiis infesta: ideoq; de

ſerta eſt. Partem panchæi habitant hi quos ex facto: quia ſerpentibus ueſcuntur ophiophagos uocant. Fuere interius pygmæi minutum genus: & q̧ pro ſatis frugibus contra grues dimicando defecit. Sunt multa uolucrum: multa ſerpentum genera. De ſerpentibus memotandi maxime: quos paruos admodum & ueneni præſentis certo anni tempore ex limo concretarum paludiū emergere in magno examine uolantes ægyptum tēdere: atque in ipſo introitu finium ab auibus. Quas ibidas appellant: aduerſo agmine excipi: pugnaſque confici traditum eſt. De uolucribus præcipue referenda Phœnix ſemper unica. Non enim coitu concipitur partuue generatur: ſed ubi quingentorum annorum æuo perpetuo durauit ſuper exaggeratam uariis odoribus ſtruem ſibi ipſa incubat: ſoluiturque. Deinde putreſcentium membrorum tabe concreſcēs ipſa ſe concipit: atque ex ſe rurſus renaſcitur. Cum adoleuit oſſa priſtini corporis incluſa myrrha ægyptum exportat atq; in urbem: quam ſolis appellant: fragrantibus nardo buſtis inferens memorando funere cōſecrat. Ipſum ꝓmontorium: quo id mare clauditur a ceraunis ſaltibus inuium eſt. Aethiopes ultra ſedent. Meroeni habent terram quam Nilus primo ambitu amplexus inſulam facit. Pars quia uitæ ſpacium dimidio fere: q̄ nos longius agunt Macrobii. Pars quia ex ægypto aduenere dicti automolæ pulchri forma & qui corporis parumque ueneratiores ueluti optimarū alii uirtutū. In illis mox eſt cui potiſſimum pareant ſpecie ac uiribus legere: apud hos plus auri: q̄ pſis eſt.

Ideo quod minus est preciosius censent. ære exornantur. Auro uincula fonitum frabricant. Est locus apparatis epu lis semper refertus. & quia: ut libet uesci uolētibus licet: he liu trapezam appellant: & quæ passim apposita sunt. affir- mant innasci subinde diuinitus. Est lacus quo perfusa cor pora quas iuncta pernitēt. Bibitur idem: adeo est liquidus & ad sustinenda quæ incidunt aut immittuntur: infirmus ut folia etiam proximus decisa frondibus: non innatantia ferat sed passim & penitus accipiat. Sunt & sæuissimæ fe- ræ omni colore uarii lycaones: & quales accepimus spin- gas. Sunt miræ aues cornutæ. Tragopomenes & equinis auribus & Pegasi. Cæterum oras ad Eurum sequentibus nihil memorabile occurrit. Vasta oīa uastis præcisa mon- tibus. Ripæ potius sunt: quā littora. Inde ingēs & sine cul toribus dubium aliquandiu fuit: esset ne ultra pelagus cape ret ne terra circuitum: an exausta fructu sine fine africa se extenderet: rerum & si Hanno carthaginensis exploratū missus a suis. Cum per oceani ostia exisset: magnam partē eius circunuectus: non se mari sed commeatu defecisse me moratu rettulerat. Et Eudosus quidam auorum nostrorū temporibus cum lathurum regem Alexandriæ profuge- ret: arabico sinu egressus per hoc pelagus: ut nepos affir- mat: gades usque peruectus est. Ideo eius oræ nota sunt ali qua. Sunt autē trans ea quæ modo deserta diximus muti populi & qbus pro eloquio nutus est. Alii sine sono liguæ Alii sine linguis. alii labris ēt co hærētibus: nisi ꝙ sub nari- bus ēt fistula est: per quam bibere auent. Sed cū incessit li-

bido uescendi: grana singula frugum passim nascentium absorbere dicuntur. Sunt quibus ante aduentum Eudoxi adeo ignotus ignis fuit: adeoq; usus mirum in modū placuit: ut amplecti etiam flāmas & ardentia sinu abdere. Donec noceret maxime libuerit. Super eos grandis littoris flexus grandem insulam includit: in qua tantum fœminas eē narrāt toto corpore hirsutas & sine coitu marion sua sponte fœcundas adeo asperis efferisq; moribus: ut quædā contineri ne reluctētur uix uinculis possint hoc Hanno rettulit: & quia detracta occisis coria pertulerat fides habita est. Vltra hunc sinū mons altus: ut græci uocant: theon ochema perpetuis ignibus flagrat. Vltra mōtem uiret collis lōgo tractu longis littoribus obductus. Vnde uisuntur patentes magis campi: quā ut prospici possint. Panum Satyrorumq; hinc opinio causæ fidem cœpit: q cum in his nihil culti sit. Nullæ habitantium sedes: nulla uestigia: solitudo in diem uasta. & silentium uastius nocte crebri ignes micant: & ueluti castra late iacentia ostenduntur. Crepāt cymbala & tympana: audiunturq; tibiæ sonantes maius humanis. Tunc rursus æthiopes: nec iam dites: quos diximsu: nec ita corporibus similes: sed minores incultique sunt: & nomine hesperio. In horum finibus fons est: quē nili esse aliqua credibile est. Nuchul ab incolis dicitur. & uideri potest nō alio nomine appellari: sed a barbaro ore curruptius aliter purum. & minora quidem: eiusdem tamen generis animalia aliis omnibus in oceanum uergentibus solus in mediam regionem ad orientem abit: & quonam exeat

incertum eſt. Inde colligitur nilum hoc fonte conceptum actumq; aliquandiu perinuia & ideo ignotum. iterũ ſe ubi ad ea poſſit: oſtendere. Cæterum ſpatio quo abſconditur effici: ut hic alio cedere: ille aliunde uideatur exurgere. Catoblepas non grandis fera: uerum grande & pergrande caput ægre ſuſtinens: atq; ob id in terram plurimum ore conuerſa: apud hos gignitur: ob uim ſingularem magis etiam referenda: ꝙ cũ impetu morſuq; nihil unquã ſæuiat: oculos eius: uidiſſe mortiferum. Contra eoſdem ſunt inſulæ dorcades domus: ut aiunt: aliquando Gorgonum. Ipſæ terræ promontorio: cui heſperuceras nomen eſt: finiuntur. Inde incipit frons illa quæ in occidentem uergẽs mari atlãtico abluitur. Prima eius æthiopes tenẽt. media nulli. nam aut exuſta ſunt: aut harenis obducta: aut in feſta ſerpentibus. Exuſtis inſulæ appoſitæ ſunt: quas heſperidas tenuiſſe memoratur. In harenis mons eſt ſatis de ſe conſurgens uerum inciſis undiq; rupibus præceps. inuius & quo magis ſurgit: exilior: qui ꝙ altius quam conſpici poteſt uſq; in nubila erigitur: cælum & ſydera non tangere modo uertice ſed ſuſtinere quoq; dictus eſt. Contra fortunatæ inſulæ abundant ſua ſpõte genitis & ſubinde aliis ſuper aliis innaſcentibus nihil ſollicitos alunt beatius quã aliæ urbes excultæ. una ſingulari duorum fontium ingenio maxime inſignis: alterum qui guſtauere riſu ſoluuntur in mortem. ita affectis remedium eſt ex altero bibere. Ab eo tractu quẽ feræ infeſtant proximi ſunt. Himãtopodes inflexi lentis cruribus quos ſerpere magis quã ingredi referunt. Deinde

Pharusi aliquãdo tendente ad hesperidas Hercule dites nunc inculti: & nisi q̄ pecore aluntur admodum inopes. Hinc iã lætiores agri amœniq; saltus. Terotæ. berini ebo re abundant. Nigritarum getulorũq; passim uagantium: ne littora quidem in fœcunda sunt purpura: & murice ef-ficacissimis ad tingẽdum: & ubiq; quæ tinxere clarissima. Reliqua est ora Mauritaniæ exterior & in finem sui fasti-giantis se africæ nouissimus angulus iisdẽ oppibus: sed mi nus diues. Cæterum solo etiam ditior: & adeo fertilis est: ut frugum genera non cum serantur modo benignissime procreet: sed quedam profundat etiam nota. Hic Antæ-us regnasse dicitur. & signum quod fabulæ clarum pror-sus ostenditur collis modicus resupini hominis imagine iacentis illius ut incolæ ferunt tumulus: unde ubi aliqua pars eruta est: solent imbres spargi: & donec effossa reple-antur: eueniunt. Hominum pars syluas frequentant mi-nus q̄ quos modo diximus uagi. Pars in urbibus habitant quarum ut inter paruas opulentissimæ habentur procul a mari gildano. dulbritrania. propius autem Sala & Lyxo flũmini lunxo proxima. Vltra est colonia: & fluuius gna. & unde initium fecimus ampelusia in nostrũ iam fretũ uer gẽs promõtoriũ opis huius atq; atlãtici littoris terminus.

Pomponii melæ Cosmographi.
Libri Tertii & Vltimi.
FINIS.

